

TORSDAG 23 MARS. NR 12/2017

Storträff för teologer i Åbo i april
Sidan 5

Vad gör konsumtion med oss?
Sidan 12

Skriv brev till den du förlorat
Sista sidan

En seg typ
Sidan 2

Unga i kyrkan vill vara med och bestämma

Ungas mobilitet gör att de har svårt att få tillträde till beslutsfattandet i församlingarna.

Nätverket Navi vädjar till kyrkomötet om att något måste göras.
SIDAN 4

Att axla kristet ansvar i politiken

Sidan 8

Tuff vardag för syriska flyktingar i Jordanien
Sidan 6

Biskopen svarar om samkönade äktenskap
Sidan 7

Diakoniarbetare gav politiker vägkost
Sidan 11

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Bästa värnet mot brinnande pilar

ETT AV de mera citerade bibelställen i Nya testamentets brev beskriver Guds vapenrustning. Bildspråket handlar bland annat om skorna som är redo att gå fredliga vägar och skölden som släcker det ondsbrinnande pilar. Poängen är den andliga vakenheten som a och o för den som inte vill tas på säng av ondskan. Kort och gott: håll huvudet på skaft och det goda för ögonen. Uppmaningen från Efesierbrevet klingar i det här fallet samstämmigt med de statliga satsningarna mot propaganda och cyberkrig. Också här har man insett att det bästa försvaret inte är anfall utan ett bildat folk som förstår att släcka bränderna redan innan de uppstår. En kritiskt tänkande befolkning är en ringmur som hjälper alla att sova gott.

PRESIDENT Sauli Niinistö har i flera sammanhang lyft fram cyberkrigföringen som ett av de största hoten mot fred. Begreppet kan kännas förvirrande för många, men det handlar inte om spionerande mikrovågsugnar eller satellitkameror. I praktiken är den mest förekommande varianten gammal välbekant propaganda, i tidsenliga kanaler. Den har alltid utgjort ett viktigt vapen i krig. Under kriget är det propagandan som målar upp den grymma fienden, som varken skonar barn eller äldre. Propagandan förskönar likaså de egna misstagen och förlusterna. Men propagandan kan tyvärr också hetsa till krig, resa folk mot folk och medborgare mot medborgare.

I lördagens Hbl tar president Niinistö återigen temat till tals i en stor intervju med Anna-Lena Laurén. Han utser varje finländare till försvarare: "Försvaret innebär inte bara att ta vapen i hand, det innebär också att man är kritisk, att man tänker efter då man tar information, att man reagerar på konstigheter."

Mot varje nättroll ställer han alltså en upplyst finländare. Det kan behövas. I en artikel i Foreign Policy, där forskaren Jed Willard framhåller Finlands unika överlägsenhet i kritisk attityd till propaganda, konstateras samtidigt att de finländska myndigheterna har dokumenterat 20 kampanjer med desinformation om Finland där spåren leder till Kreml.

FÖRRA VECKAN inleddes en stor satsning med samma tema.

En rad frivilliga försvarsorganisationer lanserar tillsammans med bland annat inrikesministeriet, försvarsministeriet och räddningsväsendet kampanjen *Nuku rauhasa* i sociala medier. Först ut med det vikiga budskapet om att tänka själv är Sofi Oksanen, som i en video betonar att det hör till de medborgerliga färdigheterna att känna igen propaganda och informationskrig. Att idka källkritik är inte något man gör av begåvning, intresse eller elitism. Det är rentav en skyldighet – om inte för nationens skull, så för medmänniskornas. I en tillvaro där svartviteten och lögnerna frodas träffar presidenten rätt när han konstaterar i intervjun att det främsta försvaret sitter mellan öronen. Man kan tillägga: det gör den främsta motståndaren också.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

PROFILER: ELINA PIRJATANNIEMI

"Jag har tvingats fundera på om jag som rättsvetare legitimerar det maskineri som behandlar människor på det här viset."

Var mer barmhärtig

Flyktingar med välgrundad rädsla inför en oviss framtid i sitt hemland avvisas. – För mig som är jurist har det varit svårt att smälta att besluten oftast är lagliga, säger Elina Pirjatanniemi, professor i folkrätt.

TEXT OCH FOTO: SOFIA TORVALDS

Under studietiden brukade **Elina Pirjatanniemi** åka hem till sina föräldrar i Tammerfors och föra hetsiga diskussioner om Finlands flyktingpolitik med sin pappa. Det var sent 80-tal och landet hade just upplevt sin första, anspråklösa flyktingvåg.

– Jag och pappa brukade ta ihop vid middagsbordet så att det bara knastrade om det. Men sedan, en dag, kom pappa inte hem i tid, och jag och mamma funderade vart han tagit vägen. När han sedan kom visade det sig att han varit hemma hos den somaliska familj som bodde i samma hus och reparerat deras tvättmaskin.

Ställd inför en konkret familj i nöd – de har ju så många barn, hur ska de klara sig utan tvättmaskin! – gjorde pappan vad han kunde och satt sedan hos dem och drack kaffe, även om han tyckte att kaffet smakade lite konstigt.

– Det var som om en annan man hade pratat. Efteråt har jag tänkt att det egentligen var helt detsamma vilka åsikter han hade, för han gjorde ju någonting. Jag gjorde ingenting, jag bara orerade högrävande om flyktingars rättigheter. Vem av oss var en bättre människa?

Men när det är sagt vill Pirjatanniemi också påpeka att vi har våra roller. Hennes roll är att vara professor i folkrätt och leda ett institut för mänskliga rättigheter.

– Jag kan inte laga en tvättmaskin, men jag kan göra annat.

Inte bara ett språk

Elina Pirjatanniemi är uppvuxen i Tammerfors, men hennes föräldrar kommer från det finskspråkiga Sydösterbotten. Hon började studera vid Åbo Akademi för att hon var intresserad av svenska – och kanske för att en kompis från Svenska samskolan i Tammerfors sa till henne att hon aldrig skulle klara språkprovet till Åbo Akademi.

– Så ska man inte säga till en österbottning! Jag borde tacka honom, skratrar hon.

Den första hösten var tung. När hon lyckats formulera en mening på svenska hade diskussionen redan gått vidare.

– Känslan av otillräcklighet i kommunikationen var störande. Jag skrev tenterna på svenska, så jag fick läsa mycket mer än de andra. Den där tjugoåringen som jag var då, hon var nog en seg typ.

När hon kom till Åbo Akademi trodde hon att det var ett språk hon lärde sig, hon hade aldrig reflekterat över att hon kommit in i en annan kultur.

– Jag tror det finns en skilljelinje mellan människor som uppfattar att språket mestadels som ett sätt att kommunicera och dem som uppfattar språk som en del av en kultur. Jag förstår dem som betonar att vi behöver svenska rum. Jag märker det på barnen, eftersom vi valde att sätta dem i svensk skola: det är två finlandssvenskar som växer upp. Under studietiden kände jag hur det är att vara den som är annorlunda. Det är en väldigt

nyttig erfarenhet när man nästan i alla hänseenden representerar majoriteten.

Det är lagligt, men är det rätt?

Hon är fascinerad av juridik för att den stora frågan är: vad är rättvist?

– På det viset kommer man snabbt in på mänsklighetens stora frågor. Men jag gillar också det tekniska, hantverket: aj vilken härlig paragraf – här finns inget onödigt!

När det gäller folkrätt är hon mest intresserad av hur internationella konventioner som till exempel barnkonventionen påverkar ett enskilt barn, till exempel ett flyktingbarn.

– Jag tycker det är fantastiskt att kyrkan tagit en så aktiv roll i diskussionen om flyktingars rättigheter, för man får

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi
Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ulrika Hansson
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Nicklas Storbjörk
tfn 040 831 6545

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Paradbild: Nicklas Storbjörk

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.
För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ludvig Andersson,
tfn 044 050 3020,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

ISSN 0356-1275

inte nödvändigtvis positiv feedback för det. Vad gäller flyktingfrågan har det varit svårt för mig att smälta att hemska mycket av det som händer nu är lagligt. Jag har tvingats fundera på om jag som rättsvetare legitimerar det maskineri som behandlar människor på det här viset. Det är inte så att Migri fattar olagliga beslut, och för mig är det inte en överraskning att det blir negativa beslut. Jag känner till lagstiftningen.

Vilken väg ska man då gå? Påverka opinionen, påverka politikerna, menar hon. Försöka skapa möten som det mellan hennes pappa och den somaliska familjen med trasig tvättmaskin.

– Genom att berätta om de mötena kan man påverka människor. Det är svårt att relatera till 32 000 flyktingar.

**ELINA PIJRATAN-
NIEMI** längtar efter att det ska bli trädgårdsvä-
der. – Allt spirar
och gror, sen blir
det höst och allt
dör, och så börjar
det på nytt. Det
finns en tröst i
det, säger hon.

Hon påpekar att FN:s flyktingkonvention skapades i en helt annan värld och för helt andra situationer. Den är en produkt av andra världskriget.

– Därför ligger fokus på individuella grunder: är du förtryckt på grund av dina politiska åsikter eller din religion? Nu används de definitionerna i en helt annan kontext, inte för att asylsökande som individer är mer utsatta än gran-
nen, utan för att det inte går att leva i Aleppo. Sist och slutligen borde man väl göra om allt, men det är sällan en bra idé när man har en akut kris.

Var barmhärtig

Elina Pirjatanniemi säger att hon ofta krävt mycket av kyrkan, varit snabb att ta avstånd om hon inte kunnat accep-

tera kyrkans syn i olika frågor. I dag inser hon att det finns många åsikter också inom kyrkan – och inte lämnar man ju sitt medlemskap i andra institutioner på så lätta grunder? Åren har gjort henne mer barmhärtig också mot sig själv.

– Om jag fick säga något till mitt femtonåriga jag skulle det vara att man inte kan styra livet, men det bär ändå. Det ska man alltså inte satsa energi på.

Hon har blivit ganska bra på att prioritera.

– Jag tänker: det här gör jag på den här nivån, det räcker, och det här är viktigt, det försöker jag sköta. Man ska vara barmhärtig mot sig själv och inte hela tiden sträva efter tiot. Fast när man varit perfektionist går det lätt så att man får återfall ...

ELINA PIJRATANNIEMI

**PROFESSOR I FOLKRÄTT VID ÅBO
AKADEMI, FÖRESTÅNDARE FÖR
INSTITUTET FÖR MÄNSKLIGA RÄT-
TIGHETER.**

**FAMILJ: TVÅ TONÅRSDÖTTRAR OCH
EN HUND.**

**LÄSER MYCKET, ALLT AV JUHA ITKO-
NEN. HAR BLIVIT BESATT AV TRÄD-
GÅRDSARBETE OCH FÖRBEREDER
SIG INFÖR KAMPEN MOT VÅRENS
FÖRSTA OGRÄS.**

Vikström nöjd med kompromiss

ÄKTENSKAP. Den kompromisslösning som Mariehamns församling tagit fram i frågan om äktenskap för samkönade par är till biskop **Björn Vikströms** belåtenhet.

Kompromissen går ut på att den juridiska delen av en vigsel får förrättas i kyrkorummet av en person med borgerlig vigselrätt och att prästen se-

dan kan medverka med en kyrklig del.

Till Ålandstidningen säger Björn Vikström att lösningen är riktigt bra.

– Eftersom vigselförrättaren inte är präst blir själva vigseln också borgerlig och strider således inte mot kyrkolagen. Om församlingar vill hålla sådana vigslar är det upp till dem själva, säger Vikström.

”Rådet borde ha avvisat yrkan”

FLYKTINGAR. Helsingfors förvaltningsdomstol har beslutat att kyrkoherde **Jan-Erik Karlström** i Mariehamn gjorde rätt när han lät flyktingar övernatta på Lemböte lägergård i september 2015, skriver Ålandstidningen.

Flyktingarna hade anlänt med båt på sin väg från Sverige till Finland och hade ingenstans att övernatta.

En privatperson lämnade in rättelseyrkan till kyrkorådet efter att hen fått höra om övernattningen.

Helsingfors förvaltningsdomstol meddelar att Karlströms agerande utgör ”sådan faktisk förvaltningsverksamhet som ingår i församlingsarbetet” och att kyrkorådet borde ha avvisat privatpersonens rättelseyrkan.

Kyrkoasyl fyllde sin funktion

KRISTINESTAD. Den fempersoners familj som beviljades kyrkoasyl i Kristinestad i december får stanna i Finland. Föräldrarna har nu fått arbetstillstånd.

Flyktingfamiljen hotades av utvisning trots att föräldrarna hade arbetsgivare och väntade på arbetstillstånd. Eftersom det handlade om dagar innan utvisningen skulle verkställa grep tf kyr-

koherde **Daniel Norrback** i Kristinestads svenska församling in och beviljade familjen kyrkoasyl.

– Det var kyrkoasyl när det fungerar som bäst, säger Norrback. Familjen fick det anstånd de behövde för att få sina tillstånd i skick.

I februari kom arbetstillståndet och kyrkoasylen upphävdes efter drygt två månader.

Unga potentiella beslutsfattare

UNG KYRKA. Ungas möjligheter att påverka lutherska kyrkans beslutsfattande måste bli bättre. Nu vädjar Navi till kyrkomötets framtidskommitté om att något måste göras.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Tanja Holm och **Katri Malmi** är bekymrade. Orsaken är att det finns så få unga bland dem som fattar besluten i kyrkan.

– I hela kyrkomötet med nästan hundra ombud är bara en under tretio, säger Tanja Holm.

I församlingarnas beslutande organ ser det lite bättre ut, men situationen är ändå inget att hurra för.

– Ett av grundproblemen är att de unga som vill påverka i kyrkan inte kan göra det på grund av sin livssituation, säger Katri Malmi.

Hon bor själv i Helsingfors, där hon studerar teologi, och vet hur mycket unga i huvudstadsregionen rör på sig.

– Det är väldigt ovanligt att personer mellan 20 och 30 år bor särskilt länge på samma ort. Det betyder att de inte hör till samma församling så lång tid att de har möjlighet att bli invalda i församlingens förtroendeorgan.

Blir de mot förmodan invalda förlorar de sin plats om de flyttar från orten och byter församling.

Tanja Holm är förtroendevald i Esbo svenska församling men bor i Åbo där hon studerar ekonomi.

– Jag har valt att fortsätta vara folkbokförd i Esbo, för att få ha min plats kvar i församlingens råd. Men det är väldigt opraktiskt att mina föräldrars adress är min officiella adress, trots att jag har en egen lägenhet i Åbo. Posten kommer tyvärr allt som oftast till fel adress.

För många studerande är det en ekonomisk omöjlighet att låta sina föräldrars adress vara den officiella.

– En orsak är avgiften för allmänna färdmedel som på många orter blir dubbelt dyrare om du inte är folkbokförd på studieorten. Priset är för högt för att vara med som förtroendevald, konstaterar Tanja Holm.

Vädjar till framtidsutskottet

Tanja Holm och Katri Malmi är medlemmar i Navi, ett nätverk som samlar unga som vill påverka i lutherska kyrkan i Finland. Navi vädjar nu i en skrivelse till kyrkomötets framtidsutskott om att utskottet ska göra något för att förbättra ungas möjligheter att påverka.

– Allt började egentligen med det betänkande som framtidskommittén publicerade i slutet av förra året. I betänkandet framkom att kommittén anser att det behövs kvotplatser för unga och vuxna i både församling-

DET MÅSTE bli lättare för unga vuxna som flyttar ofta att påverka i kyrkan, menar NAVI-medlemmarna Tanja Holm och Katri Malmi.

arnas förvaltningsorgan och i kyrkomötet, säger Katri Malmi

Redan då reagerade Navi med en kommentar och ett ställningstagande.

– I princip understöder vi idén med kvoter, men vi ville peka på en rad saker som framtidskommittén bör tänka på om de går vidare med kvottanken.

I februari tog medlemmarna i Navi ett steg till och författade en offentlig vädjan till kommittén.

– I några punkter föreslår vi saker som kunde förbättra ungas möjligheter att påverka i kyrkan. Vi säger inte att det finns ett rätt svar, men vill visa på några lösningar.

Ett förslag är den unga, om hen vill, ska få behålla sin plats till mandatperiodens slut vid flytt till annan ort. Alternativt anser Navi att man borde utreda om det vore möjligt att en förtroendevald behåller sitt medlemskap i den ursprungliga församlingen vid händelse av flytt. Ett tredje förslag är att det kunde utredas om unga måste höra till den församling i vilken de ställer upp i församlingsval.

Katri Malmi säger att problemet handlar om mycket mer än om att enskilda förtroendevalda förlorar sin plats i förtroendeorganen när de byter hemkommun.

– Det här handlar om hela åldersgruppen. Den är helt enkelt inte representerad i kyrkans beslutsfattande. Visst flyttar människor i andra åldersgrupper också, men i väsentligt mindre utsträckning. I många fall är det först när unga närmar sig trettioårsåldern som de kan slå sig ner och planera framåt i livet.

Men bor det inte många unga kvar på sina uppväxtorter, unga som kunde påverka?

– Det stämmer. På sätt och vis är det här en större fråga. Det finns inte mycket verksamhet i kyrkan för unga vuxna, få av dem känner att de aktivt vill vara

LAPPFJÄRD VIDEOINSPELNING

Rockvideo gjordes i kyrka

Inspelningen av en rockvideo i Lappfjärds kyrka har väckt reaktioner i Sydösterbotten.

Tf kyrkoherde **Daniel Norrback** visste inte om att hårdrocksbandet One Desire spela-

de in rockvideon i kyrkan. Till tidningen Syd-Österbotten säger han att han inte heller skulle ha gett tillstånd. Han ogillar att bandet i svensk översättning sjunger "jag kommer aldrig någonsin att be om förlåtelse". Det stämmer inte överens med det kristna grundbudskapet

syndernas förlåtelse. Kyrkoherden i Närpes, **Tom Ingvesgård** hade gett tillståndet att använda kyrkan. Han är god vän med bandets gitarrist.

– Vi har pratat igenom det. Han har bett om ursäkt, vi har lämnat det bakom oss och går vidare, säger Norrback till KP.

PRÄSTER JURIDIK

Ojämlig behandling av präster?

I senaste nummer av Kirkko ja kaupunki får **Ritva Saario**, lagfaren assessor vid Helsingfors domkapitel, frågan om prästerna i lutherska kyrkan in-

te riskerar bli behandlade ojämligt i och med att det är domkapitlen som be-

stämmer om och hur de präster som viger samkönade par ska straffas.

– Domkapitlen är självständiga aktörer. Situationen kan jämföras med att vi har många tings- och hovrätter. /.../ När aktörerna är självständiga har var och en egen beslutsmakt, svarar Saario.

gallras bort i kyrkan

femton förtroendevalda under trettio års ålder i stiftets 55 församlingar.

Måste få chansen

Varför behövs då unga i kyrkans beslutande organ? I samband med förra församlingsvalet höjdes en del röster som menade att det är oärligt att locka unga vuxna till organ där de ändå inte kan påverka särskilt mycket, eller i värsta fall bara fungerar som gummistämpel.

Tanja Holm förstår problematiken men håller inte med.

– Första året jag satt i rådet kändes det som att vi bara klubbar igenom ärenden. Men nu är vi halvvägs in i perioden och jag måste faktiskt säga att det mer och mer känns som att vi unga har något att säga till om. Dels blir vi modigare, och dels hittar vi de människor i rådet som är likasinnade. En del ärenden är helt och hållet rutinärenden, men i andra frågor går det att påverka.

På Navi:s agenda finns också en satsning på att göra unga medvetna om hur man påverkar när man väl blivit invald.

– Det här med beslutsfattande i församlingen är svårt. När vi har talat med unga i kyrkan märker vi att många inte ens vet vad ett stift är, säger Katri Malmi.

Hon talar varmt för ett system med mentorer, där äldre rådsmedlemmar hjälper de yngre.

– Du gör inte någon skillnad om du bara sitter på mötet och lyssnar.

Vad är det då som kyrkan förlorar om den går miste om den unga generationen i beslutsfattandet?

– Det finns en ung engagerad åldersgrupp som vill göra saker. De är aktiva i studentlivet, i föreningsverksamhet och på annat håll. Dem har kyrkan tappat bort. Om de inte får plats i beslutsfattandet finns risken att de helt och hållet tappar kontakten till kyrkan, säger Tanja Holm.

Det är också väldigt svårt att ens ställa upp i ett kyrkomötesval om du inte har någon erfarenhet av beslutsfattande i en lokalförsamling, konstaterar Katri Malmi.

– Antalet ombud som väljs in i kyrkomötet från varje stift är dessutom lågt – för att ha en chans att bli invald krävs det att du syns och varit engagerad tidigare. Inte skulle jag rösta på någon slumpmässigt vald 21-åring om jag inte har någon aning om huruvida hen kommer att göra ett bra jobb och förbinda sig till det som krävs av kyrkomötesombuden.

Navi har fått feedback på sin vädjan av ordföranden för framtidsutskottet, **Katri Korolainen**.

– Vi vet att utskottet diskuterat vår vädjan och att de tycker att det här är viktigt. Vi hoppas att det här till en början leder till en bra diskussion. Den kyrkliga byråkratin är långsam, men vårt mål på sikt är att fler unga vuxna ska synas i kyrkans beslutsfattande, säger Tanja Holm.

med i kyrkans verksamhet. Men det är en annan fjant att ta. Med vår vädjan till framtidskommittén vill vi ta i det problem som berör dem som redan är hängivna och vill ta ansvar i församlingen. Och det finns så få av dem att vi inte har råd att mista en enda en.

Tanja Holm samlar som bäst in uppgifter om hur många personer under trettio år som är förtroendevalda i för-

samlingarna i Borgå stift.

– Vi vill kartlägga situationen för att se var det finns unga och vem det är som behöver stöd. Men vi vill också veta var det inte finns unga, för att kunna påverka situationen inför nästa församlingsval som hålls 2018.

Hon har fått svar av cirka 50 procent av församlingarna.

– Hittills har jag hittat mindre än

”Det finns så få unga som vill påverka i kyrkan att vi inte har råd att mista en enda en.”

MARIA KÜCHEN och Bengt Kristensson Ugglå ska locka alumner till Åbo. FOTO: PRESSBILDER

Küchen och Kristensson Ugglå till Åbo

ALUMNER. Ett första försök att få igång en alumnförening för teologer vid Åbo Akademi görs sista lördagen i april.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

I samband med teologiska studentföreningens stora 50-årsjubileum i Åbo den 29 april ordnas också en alumndag för teologer som utexaminerats vid Åbo Akademi.

– Massor med människor är på väg till festligheterna i samband med jubileet, så vi tänkte att vi satsar på en dag för alumner när många ändå kommer till Åbo, berättar **Mikael Lindfelt**, utbildningsansvarig för teologi vid fakulteten för humaniora, psykologi och teologi.

Han berättar att alumndagen är ett första försök att få igång en alumnförening för teologer vid ÅA.

– Vi vill skapa ett nätverk av utexaminerade teologer. Det är viktigt både för fakulteten och för teologerna.

Enligt Lindfelt är det viktigt för de nya studenterna att det finns ett nätverk av tidigare studerande som nu finns på olika poster i samhälle, kyrka och skolor.

– Det är viktigt med tanke på deras framtida placering i arbetslivet.

Lindfelt hoppas också på att via alumner kunna få in-put när det gäller fakultetens utbildning.

– Vi vet att arbetslivserfarenheter blir allt viktigare när man ordnar utbildning

i dag. Huruvida teologer är det som behövs i framtidens samhälle, kyrka och skola?

Dragplåstren under alumndagen är **Bengt Kristensson Ugglå** och **Maria Küchen**, bägge från Sverige.

– Kristensson Ugglå är Stockholmsbaserad teolog, men också Amos Andersson-professor här vid ÅA.

Lindfelt gissar att Kristensson Ugglå kommer att föreläsa utgående från sin senaste bok, *Katedralens hemlighet*.

– Den handlar bland annat om hur vi ska förstå kristen tro i vår samtid, huruvida sekulariseringen är något hotfullt eller något som möjliggör goda saker.

Maria Küchen, i sin tur, är författare, poet och teologisk debattör från Lund.

Väntar på nya studerande

Förra veckan öppnades studentantagningen för nästa års studier i teologi.

– Vi väntar med iver på nya studerande. Det nya utbildningssystem som startade för ett antal år sedan är nu helt inkört, vilket betyder att de studerande som nu börjar kommer att ta en helt ny kandidatexamen i teologi.

Under nästa läsår kommer fakulteten bland annat att ordna en tematisk kurshelhet, där alla teologiska ämnen samverkar, i en kurs om reformationen.

– Om allt går bra gör vi också en exkursion till Wittenberg.

Anmälningar till alumndagen till alumni.teolog@abo.fi

VIGSEL ÅLAND

”Fram till dess tar förhoppningsvis flera församlingar modell av Mariehamn och välkomnar samkönade par till vigsel i kyrkorummet. Varje litet steg räknas.”

Annika Kullman kommenterar på ledarplats i Ålandstidningen Mariehamns församlings beslut att låta samkönade par vigas i kyrkan av en civil vigselförrättare.

SVERIGE KLÄDPOLICY

Korsförbud föreslås

Sverigedemokraterna föreslår en klädpolicy i region Skåne och Västmanland: förbud att bära synliga religiösa eller politiska symboler under arbetstid. Motionen kommer en vecka efter att EU-dom-

stolen beslöt att företag kan förbjuda anställda att bära liknande symboler utan att det räknas som diskriminering.

Partiet menar att regionen är offentligt finansierad och måste förhålla sig neutral, skriver Kristianstadsbladet. På tidningens fråga om ett kristet kors

är okej svarar **Patrik Jönsson**, gruppleddare i regionfullmäktige: ”Det här ställningstagandet ger inga dispenser.”

Jönsson säger också till Kristianstadsbladet att det finns hygieniska skäl att inte bära huvudduk och att den signalerar någon form av förtryck.

VIGSEL ÅLAND

Medierna har inte varit så bra på kyrkligt beslutsfattande, eller har inte haft en vilja att förstå hur det fungerar.

Linus Stråhlman vloggar om den nya äkten-skapslagen.

I Syrien tog de utbildningen för givet

KRIGET I SYRIEN. Vad ska hända med ungdomarna? Det frågar sig föräldrarna som på flykt från kriget i Syrien har förlorat allt de arbetat för. I Jordanien får de sällan jobb, och det är ofta barnen som försörjer familjerna.

TEXT: ERIK NYSTRÖM FOTO: VILLE ASIKAINEN

Klockan ett på eftermiddagen är det tyst hos 54-åriga Ahmed Mahmoud al-Hasan. Han ber oss vara lågmälda när vi stiger in i hans bostad.

– Mina söner sover för att orka gå på jobb igen, förklarar al-Hasan när vi bänkar oss på golvsöfforna. Bredvid sig har han sin fru Mona.

Väningshuset ligger i ett anspråkslöst kvarter i östra Amman. Familjen har förgäves försökt dölja möglet i lägenhetens tak med målfärg. Om al-Hasan hade kunnat välja skulle familjen bo på landsbygden.

Han och frun Mona har sex söner och fyra döttrar som vuxit upp i byn Izra, inte långt från staden Dara'a, den syriskas revolutionens vagga. Det var där protesterna mot Syriens president Bashar al-Assad började.

– Du skulle ha sett vår gård, där fanns allt. Äggplantor, oliver, gurkor, yoghurt, ost och mycket mera. Våra matförråd hade räckt i ett år också om jag mist mitt jobb, berättar han.

Tolv timmars nattskift

Jobbet i transportbranschen var inte det enda som al-Hasan förlorade på grund av kriget. Gården som var hans livsverk gick om intet när familjen tvingades fly i november 2012. Först hindrade vägspärrarna tillgången till mediciner och gas. Sedan döddes graven och dotterns man träffades av en prickskytte.

– Vi ville rädda våra barn. Den dagen stod tusentals människor vid gränsen till Jordanien, säger al-Hasan.

Jordanien har tagit emot över 650 000 registrerade syriska flyktingar, vilket är tredje mest av alla världens länder. Det verkliga antalet beräknas uppgå till 1,4 miljoner. Över 80 procent av dem bor i städer. Livet är tufft eftersom det är svårt att få arbetstillstånd. Många jobbar svart under okontrollerade förhållanden.

Al-Hasans 19-åriga tvilling söner arbetar nattskift på ett bageri från klockan sex på kvällen till sex på morgonen. Timlönen är kring 10 euro per person, och det utgör familjens enda inkomst. Föräldrarna vill inte att deras namn ska nämnas för rädslan att de åker fast och skickas tillbaka till Syrien.

– Jag äter sömnmedicin för att kunna sova när de är på jobb, berättar deras mamma Mona.

Alla i samma båt

Långt över hälften av flyktingfamiljerna är beroende av barn som arbetar. Det betyder att allt färre av dem har tid eller ork att gå i skolan. 14-åriga Mohammed Rajub diskar och städar 11 timmar om dagen, och resten av tiden använder han på engelskalektioner vid Kyrkans Utlandshjälps utbildningscenter i Amman.

Rajubs pappa fick jobb som servitör när de kom till Jordanien för tre och ett halvt år sen, men hans hälsa tillåter inte längre heltidsarbete. Rajub tvingades avbryta skolan som han börjat i Amman, trots sina utmärkta vitsord.

– När vi kom till Jordanien sade pappa att min utbildning är det sista vi kan hålla fast vid eftersom vi förlorat allt annat. Men jag kan inte studera och jobba samtidigt.

Föräldrarna flydde från hemstaden Homs med Rajub och hans två systrar när huset som hans far byggt bombades sönder. Till utbildningscentret kommer många familjer som söker en ny början, säger koordinatör Omayma Qattash.

– De kommer hit som om de vore ensamma med sina bekymmer. Här märker de att de alla är i samma båt.

Börja om från början

Flyktingarnas största oro berör nästan uteslutande framtiden för barn och unga. Därför erbjuder utbildningscentret kurser framför allt för ungdomar, och besöksantalet uppgår till hundrarna om dagen.

Engelskalektionerna är populärast, och genom färdigheter som handarbete och fotografering kan man också skapa sig en utkomst. 36-åriga Yusra Feisal al-Hammad har skickat tre av sina sju döttrar hit.

– Här har de fått vänner och skapar en grund för ett nytt liv, berättar hon stolt vid trappan till centrets ingång.

Al-Hammad har själv fått börja om från början. I Damaskus förorter drev hon ett apotek tillsammans med sin man och familjen bodde i ett tvåvåningshus. Apoteket bombades sönder när regimstyrkorna intog området, och både hon och hennes man tillfångatogs som misstänkta för att ha stött rebellerna.

Al-Hammads föräldrar betalade en förmögenhet i lösen för att frigöra henne, men sin man har hon inte sett sedan

MONA OCH Ahmed Mahmoud al-Hasan bor i östra Amman med sina sex söner. Parets fyra döttrar är bortgifta.

dess. Hon flydde med sina döttrar i mars 2013. Nu delar de bostad med en annan familj och har bara ett rum för sig själva. Hon livnar sig liksom många andra kvinnor på att laga mat på beställning.

– Jag har en universitetsexamen i ekonomiförvaltning, men alla papper på det blev kvar i Syrien. Och all vår egendom. I Syrien hade jag kunnat betala för mina döttrars studier, säger al-Hammad.

Också Al-Hasan berättar att utbildning var något familjen tog för givet före kriget bröt ut. Skolan var gratis och studierna lätta att påbörja om man hade tillräckligt bra vitsord. Och han hade kunnat försörja dem.

Det känns som om mattan dragits under honom.

– Jag känner mig förnedrad. Mitt enda hopp är att mina söner ska klara sig bättre än jag, säger al-Hasan.

Genom insamlingen Gemensamt Ansvar kan du ge hopp åt unga syriska flyktingar i Jordanien. Läs mera på adressen yhteisvastuu.fi/sv Skribenten arbetar som informatör på Kyrkans Utlandshjälp.

NÄR KRIGET bröt ut hjälpte Yusra Feisal al-Hammad sina grannar med mediciner från sitt apotek. Apoteket förstördes och hon har förlorat all sin egendom, men hon tänker fortsätta kämpa för sina döttrars skull.

VÅGA FRÅGA

Varför viktigt med vigsel?

■ BJÖRN VIKSTRÖM är biskop i Borgå stift.

Hur ser präster med biskopen i spetsen på samkönade par, eftersom det klart och tydligt uttalas i Bibeln att det är en styggelse att ligga med varandra av samma kön? Vad är det som är så viktigt för de samkönade paren att få just en kyrklig vigsel?

FRÅGAN OM de homosexuella och deras plats i Guds värld och i kyrkorna har åtminstone två dimensioner. Den ena är om utlevd homosexualitet är synd, då det sker i ett parförhållande präglad

av frivillighet, trohet och ömsesidig omsorg. Dagens homosexuella kan inte förkastas kategoriskt med samma argument som användes för att förkasta gruppvåldtäkter (Sodom samt Dom 19), de av naturen heterosexuellas ohämmade utlevande av sina sexuella begär (Rom 1), förnedring av en annan man, förakt av "mjuka" män, avgudadyrkan, tempelprostitution (Mose lag samt enstaka verser i NT).

Det här betyder inte att jag ifrågasätter Bibelns auktoritet, utan att vi i den här frågan precis som i andra etiska frågor behöver tolka olika texter i Bibeln i ljuset av varandra och i ljuset av den kunskap som vi har idag.

SEDAN ÄR det en annan fråga om äktenskapet skall öppnas för par av samma kön. Om det finns homosexuella som glorifierar en promiskuös livsstil eller lösa förbindelser är de varken lämpliga eller aktuella för äktenskap – men det samma gäller även heterosexuella som lever på samma sätt. Däremot är jag övertygad om att vi som kristna och som kyrka har orsak att glädjas då en homosexuell eller heterosexuell person hittar en livskamrat, som vill förbinda sig till trohet och omsorg livet ut. Det här ändrar inte det faktum att det behövs en man och en kvinna för att få barn och att de allra flesta äktenskapen fortsättningsvis kommer att ingås av en man och en kvinna.

Jag tycker inte att de som (av orsaker som vi inte säkert kan fastställa) dras till en person av samma kön skulle göra uppror mot Gud ifall de ger varandra fysisk närhet och njutning. Hur de gör det intresserar mig inte heller, lika litet som jag lägger mig i vad mina heterosexuella vänner gör i sina intima stunder – förutom att vi naturligtvis tydligt och konsekvent bör ta avstånd från allt sexuellt samliv som går ut på att förnedra eller utnyttja en annan människa.

EFTERSOM DEN här frågan är så uppsplitande för vår kyrka, och eftersom jag även i övrigt anser att kyrkans ämbetsutövning blir allt mer problematisk i ett allt mer sekulariserat och pluralistiskt samhälle, håller jag fortsättningsvis fast vid min åsikt att kyrkan borde ge ifrån sig vigselrätten, och fokusera på det vi är till för: att be om Guds välsignelse för varandra och att uppmuntra varandra att leva i gudsförtröstan, trohet och inbördes kärlek. Den här ståndpunkten har inte något bredare stöd för tillfället, och den uppfattas ofta som mer pragmatisk än teologisk, men jag vidhåller att den från vår lutherska tradition skulle vara fullt möjlig att försvara.

”Jag tycker inte att de som dras till en person av samma kön skulle göra uppror mot Gud ifall de ger varandra fysisk närhet och njutning.”

MOHAMMED RAJUB, 14, spelar fotboll med sina kompisar utanför Kyrkans Utlandshjälps utbildningscenter i östra Amman. Efter en elva timmars arbetsdag säger Rajub att han bara orkar stå i mål när de andra springer.

kvinnatill
Du har en fin bild, profil och ett frammande land, ett drömland. Inga krig, ingen hungersnöd, ingen fattigdom. Vi tror på dig och på drömmen du gör oss, på framtiden i ett stort Europa. Vi tror på dig och på din mamma och pappa men nu skulle jag vilja se dig i skolan, jobba på kvällarna och kunna sända hem pengar, vi skulle alla bli lyckliga...

Jag väntar ju inte! Om bara någon sagt sanningen...

Delta i vår insamling för att förebygga människohandel!

Hoppets stjärna

www.hoppetsstjarna.fi info@hoppetsstjarna.fi
Hoppets stjärna rf
Sörögatan 7 A
04130 Helsinki 09-225 3698

Ge en gåva till KRAN:s verksamhet

KRAN är en takorganisation inom den kristna missbrukarvården och det drogförebyggande arbetet i Svenskfinland.

Till våra verksamhetsformer hör bl a erfarenhetsexpertutbildningar, stödgrupper och stödtelefon för närstående till missbrukare.

Telefon: 050 410 7001

E-post: kran@kran.fi

Bankkontonummer: FI12 4055 0011 7136 70

KRAN rf
Georgsgatan 18
00120 HELSINGFORS

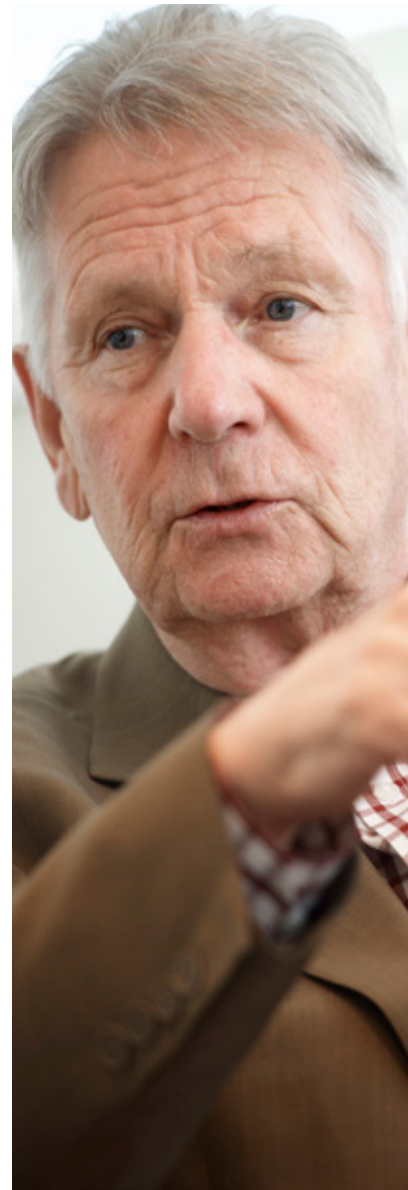
”Jag blev riktigt förskäckt av gubbväldet i salen.”

Majvor Grönroos

”Det får inte vara fult att tjäna pengar i Finland.”

Greger Forsblom

”Människan är girig och till allt ont.”

Bjarne Kallis

Fem kristna röster,

POLITIK. Tre debutanter och två rutinerade politiker möts i en diskussion om politik och kristen tro inför kommunalvalet i april.

TEXT: JOHAN SANDBERG
FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

De tre debutanterna är **Majvor Grönroos** som ställer upp för SDP i Nykarleby, **Nanna Sundfors**, KD i Jakobstad, och **Lisen Sundqvist**, VF i Jakobstad. Männerna är **Greger Forsblom**, SFP i Pedersöre, och **Bjarne Kallis**, Samlingspartiet i Karleby.

För Majvor Grönroos är jämställdhet en delorsak till att hon ställer upp.

– Då jag fick ta emot ett förtjänstecken för en tid sedan stod jag fram för fullmäktigeförsamlingen i Nykarleby. Jag blev riktigt förskäckt av gubbväldet i salen. Det behövs fler kvinnor i politiken. Tyvärr stannar vi kvinnor ofta hemma tills vi är femtio plus, säger hon.

– Överlag tror jag det behövs alla typer av människor i politiken, säger Lisen Sundqvist. Jag skulle gärna se fler invandrare som engagerar sig politiskt i alla partier.

På de listor Forsblom, Sundfors och Grönroos ställer upp finns åtminstone en invandrare.

– Att det inte finns någon på vår lista är inget ställningstagande. Vi har bara inte lyckats få tag på någon, säger Bjarne Kallis.

Satte sig i karantän

Kallis försöker nu göra comeback i stadsfullmäktige i Karleby efter att ha slutfört sin självvalda karantän efter

partibytet 2015. Partibytet var hans andra.

– Det var naturligt att jag som svenskspråkig började i SFP 1972 som då var det största partiet i Karleby, säger han. I de två första valen ställde jag upp för SFP. Men i mitten av sjuttioalet kom en väldigt stark väckelse i Karleby som hela stan talade om. På några år kom cirka tusen personer till tro. När mina prioriteringar förändrades var det lika naturligt att jag bytte parti till Kristliga förbundet (KD:s föregångare).

För Kallis blev det tjugo år i riksdagen och han verkade även som partiordförande för Kristdemokraterna. 2011 beslöt Kallis sig för att inte längre kandidera för KD utan att ställa upp för Samlingspartiet 2015.

– Under åren i riksdagen upptäckte jag att man bäst kan påverka samhället i de stora partierna, och mest inom de som sitter i regeringen. I Samlingspartiet har jag också funnit andra troende och människor som står för det jag tycker är viktigt: arbete och företagsamhet. De frågor som är viktiga för de små partierna har också förespråkare i de stora.

”Vi är inne på en farlig väg med alla privatiseringar.” Majvor Grönroos

Han vill ändå inte säga att de små partierna är onödiga.

– De är viktiga så länge folk röstar på dem. De driver genuint de frågor som ligger dem närmast, men det är resultatet som räknas. Ingen kan heller förneka att SFP bäst bevakar de svenska intressena, men vad får de utträttat i oppositionen?

Saknar inte möjlighet att påverka

Greger Forsblom har suttit tre perioder i Pedersörefullmäktige. Han har även verkat som ordförande för partiets österbottniska krets. Också han har ett partibyte bakom sig. I sitt första val kandiderade han för Kristliga förbundet.

– För mig är det svenska språket viktigast, säger han. Jag delar inte uppfattningen att SFP saknar möjlighet att påverka. Österbotten kan vara en stark svensk region som fungerar som en garant för svenskspråkigheten i Finland. Därför ser jag SFP som viktigt. När det riktigt gäller så känner vi oss ganska ensamma i SFP, förutom några enskilda i andra partier.

Att han för sexton år sedan ställde

pengarna är roten

”Jag är rädd att landskapen och kommunerna blir ordentligt blåsta.”

Lisen Sundqvist

”Jag vill ge något tillbaka för att uttrycka min tacksamhet över att jag fått så mycket.”

Nanna Sundfors

fem partier

upp för Kristliga förbundet förklarar han med att han inte tänkte efter vad han gjorde.

– Jag blev tillfrågad och hade i det läget ingen egen idé. Inom SFP finns det utrymme för de kristna frågor som är viktiga för mig. Vi kan ha olika åsikter men vi respekterar varandra.

Bjarne Kallis replikerar:

– Det finns många svenskvänliga partier i Finland som har fler påverkare som bevakar det svenska språket än vad SFP har. Karleby hade orienterat sig norrut i valet mellan norr och söder om inte **Kimmo Sasi** och **Jacob Söderman** suttit som ordförande och viceordförande i grundlagsutskottet.

Lisen Sundqvist valde att ställa upp för Vänsterförbundet.

– Jag tycker att det behöver finnas en livskraftig vänster. Den behövs som en motvikt till det som jag i dag ser att är en ganska rå politik. Jag kan inte se hur vårdreformen slutar. Vi såg ju redan hur det gick i frågan om Vassas fulljour. Hur ska det gå för mindre orter när det privatiseras? Hur ska vi kunna vara intressanta? Jag har gamla föräldrar och själv lider jag av diverse

sjukdomar som varken är hipa eller intressanta så personligen undrar jag vart jag ska vända mig. Solidariteten är viktig. Och när vi människor börjar ställas mot varandra ser jag att jämlikhet är viktigare än valfrihet.

Hon är baptist i fjärde generationen, vilket också format henne.

– Baptismen har alltid lutat vänsterut, historiskt ser vi ju hur det var i Munsala. För mig har de sociala frågorna alltid stått i förgrunden. Mitt intresse för mänskorsrättsfrågor har en direkt koppling till baptismen. Jag växte upp med **Rafael Edström** som pastor. Han var i USA när den svarta mänskorsrättsrörelsen växte fram. Det präglade honom mycket. Som svenskspråkig anser jag att det behövs svenskspråkiga i alla partier.

Nanna Sundfors valde KD trots att hon stött SFP i tidigare kommunalval.

– I årtal har jag funderat på vilket parti som är mitt, säger hon. Hittills har jag alltid funnit kandidater med liknande värderingar som jag i SFP. På det personliga planet är eutanasi frågan viktig för mig och det känns skönt att höra till ett parti där alla har sam-

ma utgångspunkt utan att man behöver diskutera frågan, även om den inte har något med kommunalpolitik att göra. För mig är det viktigt att man ska kunna respektera varandra. Det är en bra kristen grundtanke att hålla politiken på viss nivå.

Majvor Grönroos valde socialdemokraterna:

– Det finns inte så många partier att välja mellan i Nykarleby. Skulle det Feminstiska partiet ha funnits hade varit ett tänkbart alternativ för mig.

Hur mycket kan privatiseras?

Även om kvinnorna i den här diskussionen fick rollen som utmanare drar de sig inte för att ge sig i debatt med de politiskt mer erfarna männen. De hann knappast presentera sig för varandra förrän diskussionens var igång.

– Vi är inne på en farlig väg med alla privatiseringar och valen i värden, säger Grönroos. Det finns indikationer på att vi kommer att hamna i samma dike med utbildning och skola. Jag vill värna om välfärdssamhället. Nu håller vi på att skapa en stor skillnad på människor och det tycker jag är hemskt.

”Att man som kristen väljer att vara med i politiken är ganska naturligt.”

Greger Forsblom

– Stämmer det att vi håller på att skapa en stor skillnad på människor och att vi privatiserat så mycket? frågar Kallis.

– Vi är på väg dit, säger Grönroos. Mehiläinens vd fick 115 000 euro i dagsböter häromdagen. Går jag med min vårdsedel till ett privat läkarbolag så tar de vinsten och placerar den i Panama.

– Nämn ett bolag som flyttat till Panama, säger Kallis.

– Mehiläinen. Men det har inte flyttat helt och hållet utan de aktar sig nu, säger Grönroos.

– Jag ser det som ett jättestort problem att offentliga sektorn saknar kompetensen att konkurransutsätta. Jag är rädd att landskapen och kommunerna blir ordentligt blåsta. Jag förstår inte att inte landskapen fick skatterätt, säger Sundqvist.

Kallis tycker att talet om privatisering och att man flyttar pengar till skatteparadis är politisk propaganda.

– Då privata tävlar på samma marknad uppstår konkurrens som alltid leder till bättre lösningar, anser han.

– Det finns exempel som förskräcker

LISEN SUNDQVIST, Nanna Sundfors och Bjarne Kallis ställer upp i kommunalvalet för olika parter i Jakobstad och Karleby.

i Sverige och även om vi inte är Sverige så kan vi lära oss något av exemplen från andra länder, säger Sundqvist.

– Visst. Människan är girig och pengarna är roten till allt ont. Den som har möjlighet att sko sig gör det efter en tid, oavsett om man är troende eller inte, kommunist eller kapitalist, säger Kallis.

– Det är därför det är så farligt att värden ska utsättas för det här, säger Grönroos.

– Det är vad du tror, kontrar Kallis.
– De som jobbar på hemservice i Sverige har upplevt hur allt skrivas till. De lever på nollavtal, de jobbar sig slut och ersätts av vikarier. Det skapar otrygghet, säger Grönroos.

– Det är märkligt hur de som nu motsätter sig vårdreformen satt i regeringen som utarbetade vårdreformen förra perioden. Då föll den för att man ansåg att den inskränker på kommunernas självbestämmanderätt. Annars är den i princip ganska lika, säger Kallis.

Bra system men för dyrt

Ingen är kategoriskt emot att man anlitar privata bolag.

– I Jakobstad har vi redan flera privata aktörer. Redan nu har vi många privata åldringshem i staden. De är ovärderliga producenter, säger Sundfors.

– Jag skulle gärna se fler lokala och regionala producenter, säger Sundqvist. Det vore bra för regionen. Problemet med bolagen är att kommuninvånarnas insyn minskar. Stadsfullmäktige får ingen information om kärnkraftsverket i Pyhäjoki för det anses vara affärshemligheter. Ändå ska man fatta beslut och rösta i frågor som berör det. Det är knepigt.

Greger Forsblom talar för ett samarbete under ordnade former.

– Det får inte vara fult att tjäna pengar i Finland, säger han. Vi bör finna oli-

ka lösningar för att få en vård som är effektiv, som vi har råd med och som gör att pengarna inte far utomlands.

– Rötägg som skor sig felaktigt finns överallt. Det har man ju sett vad som kommit fram de senaste veckorna om stiftelserna. Det är en stor välsignelse att vi har ideella föreningar som upprätthåller mycket verksamhet. Med små kostnader lyckas vi utträtta mycket här i landet. Men nu anser alla partier att nuvarande system är för dyrt, fast det är bra, säger Kallis.

– Det är viktigt att det är småskaligt och att lokala aktörer får plats. Småföretagsamhet är en jätteviktig bit, säger Grönroos.

Med landskapsreformen kan beslutanderätten över upp till sextio procent av kommunens budget flyttas till landskapen. Vad blir kvar?

– Jag tror att det blir annorlunda. Riktigt hur det blir vet vi inte ännu. Vårdreformen träder ju i kraft först i andra halvan av perioden, säger Sundfors.

– Fullmäktige har fortfarande viktiga beslut att fatta som berör den enskilde individens vardag; utbildningsväsendet, gatuunderhållet och avgifter för el, vatten och fjärrvärme. Vi behöver andlig föda i form av kultur. Vi har också stadsplaneringen. Jakobstad skulle inte ha Skata och Karleby inte Neristan om inte fullmäktige beslutat om att den gamla stadsplanen ska vara i kraft. I Jakobstad beslutar fullmäktige om torget ska asfalteras eller stenbeläggas. Det har en stor betydelse för stadsborna, säger Kallis.

– Pedersöre är en barnrik kommun med stora utgifter på dagvård och skola. Det kommunen beslutar om kommer väldigt nära den enskilda kommuninvånaren. I sjukvårdsfrågorna har Jakobstad varit värdkommun där vi som kommun endast betalar. Vi har

egentligen delvis haft den här modellen redan. Det kommer att bli en utmaning att få närservicen att fungera efter landskapsreformen. Vad klarar vi av att ha kvar och vad får vi ha kvar i landskommunerna? Jag tror det blir en tuff period med tanke på det, säger Forsblom.

– Det som är kvar är kvar till hundra procent. Det ska vi jobba med, säger Grönroos.

– Bildningssektorn är stor och jätteviktig, säger Sundqvist.

Har man som kristen någon speciell roll i politiken?

– Man är kristen alltid, såväl hemma som i politiken. Det påverkar hela ens väsen. Det borde betyda att man vill sin bästa väl. Att man som kristen väljer att vara med i politiken är ganska naturligt, säger Forsblom.

– Jag går in i det i första hand som människa. Lite egoist är jag för jag vill jobba för mitt eget lärarskrå. Ett av mina vallöften är att jag ska lyssna mer än jag pratar. Jag vill lyssna och lära, säger Grönroos.

Bjarne Kallis säger att det skulle vara lättare att vara i politiken som ickekristen.

– Alla kristna vill agera så gott som möjligt men i varje människa finns något av det onda, som girighet, bitterhet och penningbegär. Som kristen har du ögonen på dig och gör du något fel så får du garanterat höra om det. Jag vill ändå inte säga att kristna inte ska vara med i politiken. Det ska de vara, säger han.

Kan känna kall till politiken

Nanna Sundfors tror att man kan känna ett visst kall för politiken.

– Jag vill ge något tillbaka för att uttrycka min tacksamhet över att jag fått så mycket. Det är klart att man har en

roll som kristen i politiken. Jag tänker på de svaga som inte kan föra sin egen talan, men det behöver man inte vara kristen för att göra. Det gäller också att hålla moralen hög och bära det ekonomiska ansvaret på samma sätt som man ansvarar för sin egen ekonomi. I politiska sammanhang har man ett större ansvar. Därför är det viktigt att få vishet. Det är inte samma som intelligens. Vishet är att veta när man ska tala och när man ska vara tyst. Och hur man ska göra i olika situationer, säger hon.

– Jag vill inte säga att jag känt kallelse, men jag har känt vägledning som har haft en stor betydelse för mig. Det har hänt sig att jag inte gjort det jag haft lust att göra och senare fått bekräftat att valet var rätt. En kristen ber mycket. Jag ber om vishet och för det mesta märker jag inte att jag fått svar, säger Kallis.

– Som kristen tror jag på en som leder mig och vår värld. Jag förväntar mig inte att det står skrivet någonstans hur jag ska göra. Men tankar och handlingar kan leda mig. Men man ser ledningen först när man ser bakåt, säger Forsblom.

– Alla går in med de värderingar och intressen man har och jag är väldigt präglad av min bakgrund i baptismen. Man väljer inte att ge sin in i politiken om man inte har ett genuint intresse för människor. För min egen del handlar det om ett intresse för sociala frågor som jag har mina föräldrar att tacka för. Det har varit ett imperativ hemifrån att man ska hjälpa andra, säger Sundqvist.

Kommunalval förrättas vart fjärde år. Nästa kommunalval förrättas den 9 april 2017, den andra söndagen i april. I Finland kan man förhandsrösta 29.3-4.4 och utomlands 29.3-1.4. Vid kommunalval väljs ledamöter till kommunernas fullmäktige.

Hur motverkar ni ojämlikhet?

KOMMUNALVAL. Ensamma äldre, fattiga barnfamiljer, människor som hotas av bostadslöshet. Diakonin hjälper stadens utsatta, men vad tänker politikerna göra?

TEXT OCH FOTO: EMELIE MELIN

Vem har råd att bo i Helsingfors? Var är den bästa platsen för våra äldre? Hur ska vi ge alla barn möjlighet till hobbyer? De frågorna ställde diakoniarbetare i Helsingfors åtta kandidater i vårens kommunalval.

– Diakoni är att mötas och att lyssna, att diskutera och gå bredvid när livet är tungt. Men det är också påverkansarbete, att vara en röst för de som inte annars hörs, säger **Kirsi Rantala**, ledare för diakoniarbetet i Helsingfors samfällighet.

Varje år möter diakoniarbetarna tusentals människor i olika livssituationer. Bland de problem de stöter på i sitt dagliga arbete hade de valt att lyfta fram tre: äldreomsorgen, boende, samt fattigdom bland barnfamiljer.

Hemma bäst?

På videoskärmen berättar **Eila**, 90 år, att hon bor ensam och inte själv kan röra sig utanför sin lägenhet. Hon önskar sig en plats vid ett serviceboende, men har inte fått någon.

– Jag vill inte klaga, men sanningen är den: Helsingfors har glömt sina äldre.

Elina Leppihalme och **Anja Ollila** presenterar siffrorna. I Helsingfors bor 13 000 människor äldre än 85. År 2030 är de femtio procent fler.

Diakoniarbetarna är oroliga för de äldre som bor hemma, eftersom hemservice har brist på personal. Besöken blir korta och svarar enbart på fysiska behov. Deras lösningsförslag är att se till att det finns tillräckligt med yrkesskickliga vårdare, fler olika boendemöjligheter för äldre, samt att staden och tredje sektorn förenar sina krafter.

– Hur ska ni främja äldreomsorgen så att den motsvarar behoven? frågar de kommunalvalskandidaterna.

– Det finns stora problem, men de är inte samma för alla. Jag tror vi kan lösa en del med gemensamt boende, en del med till exempel frivilliga vänner, säger **Anna Munsterhjelm** (Saml).

– Jag kommer raka vägen från klassrummet där vi talade om hur hemservice byggts upp i Nordsjö, säger **Tuulikki Vuorinen** (KD) som är lärare inom social- och hälsovårdsområdet.

Hon berömmar projektet där man minskat vårdarnas arbetsbörda och fått mer tid för äldre genom att göra om arbetstiderna och flytta icke-bråd-

KANDIDATER FRÅN åtta partier var inbjudna till diskussionen i domkyrkans krypta.

skande besök från rusningstiderna.

Maria Ohisalo (Gröna) blickar utomlands och nämner både korridorboendet och studerande som bor billigt på äldreboenden, i utbyte mot att de tillbringar tid med de äldre.

– Det berör också andra än äldre, till exempel rörelsehindrade.

Lotta Keskinen (SFP) kopplar till diskussionen om den allmänna militärtjänstgöringen och föreslår att en civiltjänstgöring för alla också kunde bidra till att lösa problemen med för lite personal i hemservice och ensamhet bland de äldre.

– Vi har alla ett ansvar att ta hand om

våra äldre. Vi är inte så bra på det i Finland, här kunde vi se oss själva i spegeln, säger **Pia Kopra** (Sannf).

Höga hyror ett problem

Att bo i Helsingfors blir allt dyrare. Varje år har diakoniarbetarna över 12 000

”Vi måste gå från att släcka bränder till att förebygga problemen”

Ulla Hännikäinen

klientkontakter som rör ekonomiska frågor. År 2015 spenderade staden över 2,2 miljoner av utkomststödet på hyresbetalningar.

– Vi måste gå från att släcka bränder till att förebygga problemen, säger **Ulla Hännikäinen** och **Anna Hästö** som presenterar diakoniarbetarnas lösningsförslag: I socialarbetet ska fokus ligga på att utveckla människors ekonomiska färdigheter och kontroll över sitt liv. Tillgången till boenderådgivning ska förbättras och tröskeln till den hållas låg.

– Tanken med att flytta utkomststödet från kommunerna till Folkpensionsanstalten var ju att frigöra socialarbetarnas resurser. Vi måste hålla fast vid att det ska finnas tid att möta människor och skapa relationer, säger **Ohisalo**. Den största faktorn är ändå bostadspolitik. Om utbudet var större skulle hyrorna sjunka.

– Om vi håller fast vid de planer som finns kommer det att byggas nya bostäder i Helsingfors, säger **Tarja Kantola** (SDP).

Liksom de andra kandidaterna påpekar **Timo Laaninen** (C) att det är systematiska problem som gör boendet dyrt. Hyresvärdarna vet att de kan höja hyran eftersom de får in en del av dem från bostadsstöd.

– Min personliga åsikt är att vi borde få till ett hyrestak. Det hjälper inte att bygga fler dyra bostäder, det hindrar närvårdare och andra lågavlönade från att bo och jobba här, säger **Sirkku Ingervo** (VF). Vi måste begränsa strövan efter vinst.

– Att hyrorna är så höga beror på ägarnas girighet, säger **Kopra**.

Hon föreslår en hyresbroms och vill att systemet för stadens ARA-bostäder förändras.

– I akuta situationer kunde kyrkan ordna nödinkvartering.

Hobbyer mot marginalisering

Var tionde barnfamilj i Finland är fattig. Fritidssysselsättningar och hobbyer kunde motverka utslagning och marginalisering och problem senare i livet. Men när musiklektioner eller lagsport kan kosta över 1000 euro per år är det många familjer som inte har råd med hobbyer.

Diakoniarbetarna **Nina Klemmt** och **Pinja Niemi** föreslår hobbyseklarer för barnfamiljer, fler gratisklubbar efter skoldagen och att föreningar kunde få gratisturer i skolornas gymnastiksal.

Förslagen får starkt medhåll från kandidaterna. De flesta i panelen tycker att hobbyseklaren är en utmärkt idé.

– Barn behöver något annat att göra efter skoldagen, om det är jobbigt hemma. I en hobby får de lära sig saker och utvecklas. Mer klubbverksamhet är också en bra idé, dagen blir lång om föräldrarna jobbar, säger **Keskinen**.

PÅ TVÄREN NICKLAS STORBJÖRK

Min enda röst

Det är valtider igen. Det vittnar obönhörligen det här och det föregående uppslaget i

denna tidning om. Och i valtiderna påpekas det alltid från alla möjliga håll hur viktigt det är att använda

sin röst. Och det är viktigt. Jag levde själv länge i någon slags halvidealistisk naiv tro på att utvecklingen i världen stadigt går mot det bättre. I sviterna av Sovjetunionens fall och återhämtningen efter lågkonjunkturen i början av 1990-talet var det måhända lätt att vaggas

in i en sån tro. Att det nästan fanns en naturlag som gjorde att utvecklingen i världen, trots vissa tillfälliga bakslag, gick mot det bättre.

Men de senaste åren har med all oönskvärd tydlighet – både nationellt och internationellt – visat att så inte är fallet. Det är en stän-

dig, hård kamp bara att behålla den mark som erövrats i form av goda värderingar, mänskliga rättigheter, välfärd, fred. Listan kan göras lång.

Beslut som berör de här frågorna fattas i de politiska rummen och vem som sitter i de rummen avgörs i val-

Och de valen är inte särskilt många och kommer inte särskilt ofta. Så det gäller att ta vara på chansen när den ges.

Så vem ska man rösta på? Personligen tror jag att världen skulle bli en bättre plats om fler kvinnor var med och fattade beslut. Vid förra kommunalva-

let bröts en mångårig positiv utveckling i det här landet då andelen kvinnor i fullmäktigesalarna minskade till 38,8 procent. Mot bakgrund av det väljer jag att denna gång lägga min röst på en kvinna.

Det är bara en röst. Men det är min enda röst.

Konsumtionen blir svaret på vår längtan

KONSUMTION. I år ekofastar vi för att minska konsumtionen. Men varför är min konsumtion problematisk – inte bara för andra utan också för mig själv? Erika Rönngård söker svar och lösningar i tre böcker som handlar om konsumtionssamhället.

TEXT: ERIKA RÖNNGÅRD ILLUSTRATION: MALIN AHO

Min resa genom litteratur om konsumism började med ingivelsen att läsa en modern klassiker som länge stått oläst i min bokhylla: *Du sköna nya värld*.

I Aldous Huxleys framtidsvision är livet till synes så enkelt. Det finns ingen klassproblematik eftersom alla människor odlas fram i laboratorier och skräddarsys för sin framtida uppgift. Enahanda arbete utförs av så kallade ypsilonindivider som är förprogrammerade att gilla sin lott i livet och alltså aldrig kommer att ställa till med revolution. Parfymer kommer ur kranar i badrummet, kvinnorna slipper föda barn, världen är konfliktfri och alla verkter veta sin plats och vara nöjda med den. Om livet känns lite trist, om man drabbas av oro eller grubbel, är det enkelt åtgärdat – något gram av mirakelmedicinen soma löser upp de dunkla skyarna på nolltid. Alla har det så bra hela tiden – eller snarare: alla verkter så övertygade om att de har det så bra. Men det anses suspekt att vilja vara för sig själv och tänka efter, suspekt att ifrågasätta samhällsordningen. Det goda livet i *Du sköna nya värld* uppstår när man genom att knappa soma, gå på sportevenemang och kulturupplevelser i stil med känselfilm.

Det finns ett citat i *Du sköna nya värld* som får mig att haka till:

– Som jag redan sagt, fanns det något, som kallades för kristendom. /.../ Underkonsumtionens etik och filosofi.

Jag stannar upp i min läsning och börjar inse att min tro och den kyrka jag tillhör kanske på allvar har en nyckel till ett motstånd mot konsumismen, och att den tanken verkter ha tänkts långt före min egen tid.

Romanens framtidsvision är förstärkt på många sätt en bild av sin egen tid och av den egna tidens verkliga eller förmodade hotbilder, men det finns aspekter av Aldous Huxleys berättelse som fortfarande känns kusligt nära vår egen tid.

Att världen har makt över oss inte bara genom våld, utan också genom att förströ oss med njutbar underhåll-

ning. Och att vi är skyldiga samhället att konsumera, så som ett mantra i romanen lyder: *Bättre kassera än reparera. Rikedomer flyr ju mer man syr...*

Den medborgerliga plikten

1932, när Aldous Huxley gav ut sin framtidsvision, hade mantydligt inte hunnit bli allt för medveten om att jordens resurser är ändliga. I dag är vi mer medvetna om att resurserna faktiskt kan ta slut en dag, men vi lever ändå som om vi skulle befinna oss i en framtidsvision från en tid när vi inte förstod bättre. Varför gör vi egentligen det? Jag går vidare till Nina Björks bok *Lyckliga i alla sina dagar – Om pengars och människors värde* för att hitta fler tankar om konsumismen i min egen tid, och läser: *Konsumtion är helt enkelt ett av de viktigaste sätten genom vilka vi uppfyller våra medborgerliga plikter.*

Det handlar alltså inte bara om att vara en god människa i största allmänhet, utan i synnerhet om att vara en god konsument. Vårt uppdrag är att rädda välfärden genom att konsumera mer. Alla som följer med nyhetsrapporteringen någon gång under de senaste åren har hört detta upprepas. Och de allra flesta som ställt sig frågande till hur planeten ska kunna bära all konsumtion, hur mänskligheten mår av all denna konsumtion, brukar få höra att de inte förstår hur världen fungerar. Som Nina Björk skriver: *Vi ska vara någonting som kallas för realistiska och som innebär att vi ska göra samma sak som vi har gjort de senaste tvåhundra till trehundra åren. Vi ska skapa arbeten, vi ska skapa efterfrågan, vi ska hålla hjulen snurrande och tillväxten hög och högre och högre igen. Trots att denna realism kräver fler jordklot än ett finns det inget annat sätt.*

Staten, ekonomerna och företagen vill alltså att vi ska konsumera – men riktigt goda konsumenter blir vi inte av plikt-känsla utan tack vare att vi får lära oss att det är på det sättet vi förverkligar oss själv och uppfyller våra drömmar. Aldous Huxley förstod detta re-

dan 1932 och Nina Björk dyker om och om igen ner i vår egen tids berättelser som fostrar oss till att välja konsumtion.

Det finns också en annan typ av motrörelse, och den baserar sig på den kristna tron. Om den skriver Patrik Hagman i *Om kristet motstånd*. Hagman menar att konsumtionen tillsammans med marknaden och trenderna blir en avgudadyrkan när den upphöjs till det som ger vårt liv mening. *Konsumtionen blir vår gud, det som vi ordnar upp vårt liv efter, det som vi riktar in våra begär, vår längtan och vår strävan mot.*

Finlands evangelisk-lutherska kyrka genomför som bäst den sjätte upplagan av kampanjen ekofasta. I år fokuserar ekofastan på att minska konsumtionen och på att återbruka och reparera i stället för att köpa nytt. Det är inte längre 1932 och vi har åtminstone i teorin börjat inse vad det betyder att jordens resurser är ändliga. Allt som oftast nås vi också av sorgliga rapporter om hur våra kläder och vår elektronik blir till. Barn som bryter de mineraler som småningom hamnar i våra smarttelefoner och surfplattor, textilarbetare som kläms till döds när fabriker rasar ihop. Vår konsumtion har alltså ett pris utöver både det vi betalar för att köpa varan och utöver det vårt jordklot betalar för att bidra med råvaror och energi för tillverkningen av varan. Någon annan, behändigt långt borta från vår egen omedelbara närhet, betalar det priset.

Det finns ett annat val

Både Hagmans och Björks böcker handlar ju också i högsta grad om att konsumismen inte bara påverkar människor negativt i produktionsändan. Faktum är att också vi själva påverkas av att leva i en värld där status, gemenskap och identitet är något man köper. Nina Björk skriver om hur människan är unik bland de andra djuren i sin förmåga att drömma om framtiden. Just denna förmåga är guld värd för den som vill sälja oss en framtid – en framtid där våra kläder, vårt hem, våra resor och vår kulturkonsumtion gör det tydligare för oss själva och andra vilka

tretton år senare med *Att vända sig bort*. Det är ett stilistiskt sparsmakat och väl avvägt verk. Modernistisk dikt (tänker jag med an jag läser) är måleri med ord – enkla, snabba penseldrag skissar fram något som avsiktligt är mer en stämning än något annat. Läsaren blir en uttolkare som själv kompletterar bilden med sina associationer. Som i dikten om en piskställning: "någon-

stans rör ljudvägen/upp virvlar av damm/av det som skett/.../det som varit/som gått/förbi"

Starkast av allt i *Att vända sig bort* är känslan av höst och vinter. Det är oktober, kalla hav, det är is och ensliga torp; sjöfarenarens vokabulär och det på något sätt svåra förhållandet (hatkärleken?) till den oförlåtande naturen. Det är med andra ord också vemodigt – ibland

väl mycket. I avdelningen "Nattbägare", alldeles på slutet, kommer dock en viss hoppfull värme in i texterna. De handlar delvis om skogen. Mattlar skriver om att försvinna in i skogen på ett sätt som får mig att längta efter en skogspromenad, efter friheten som kommer av att få ingå i något större än jag själv. "att vila under granens grenar/stammens trygga kåda/och hem/.../

ett värn mot livet alldeles nära inpå/mot cyklars skrott och skrammel/en helig stund i mörker."

Mattlar förmedlar en tydlig känslighet i sin diktning, en sårbarhet som känns särskilt välkommen från en manlig poet. Det melankoliska är inte ett självändamål utan ett uttryck för klara tankar, var-samma och njutbara.

JOANNA NYLUND

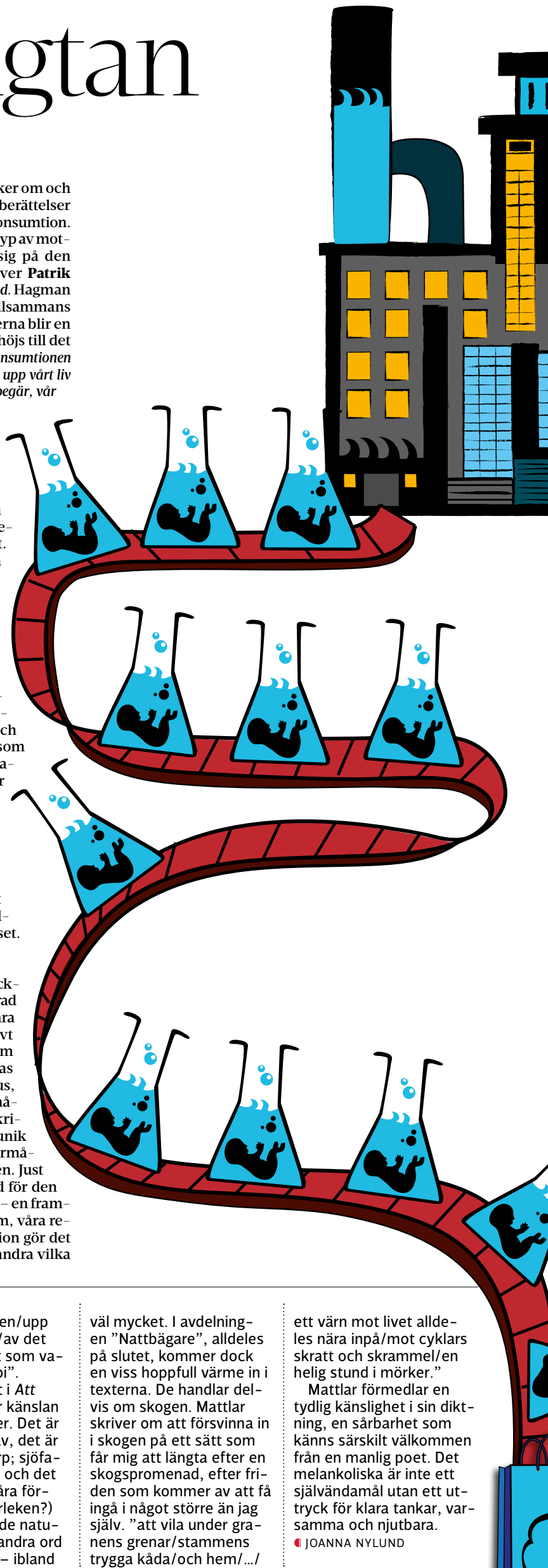
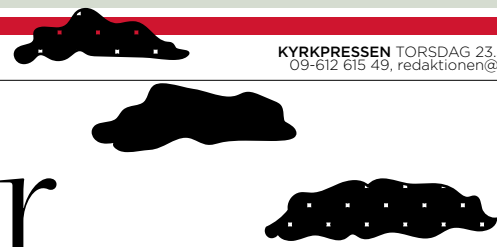
Känslan av höst och vinter

BOK

Att vända sig bort

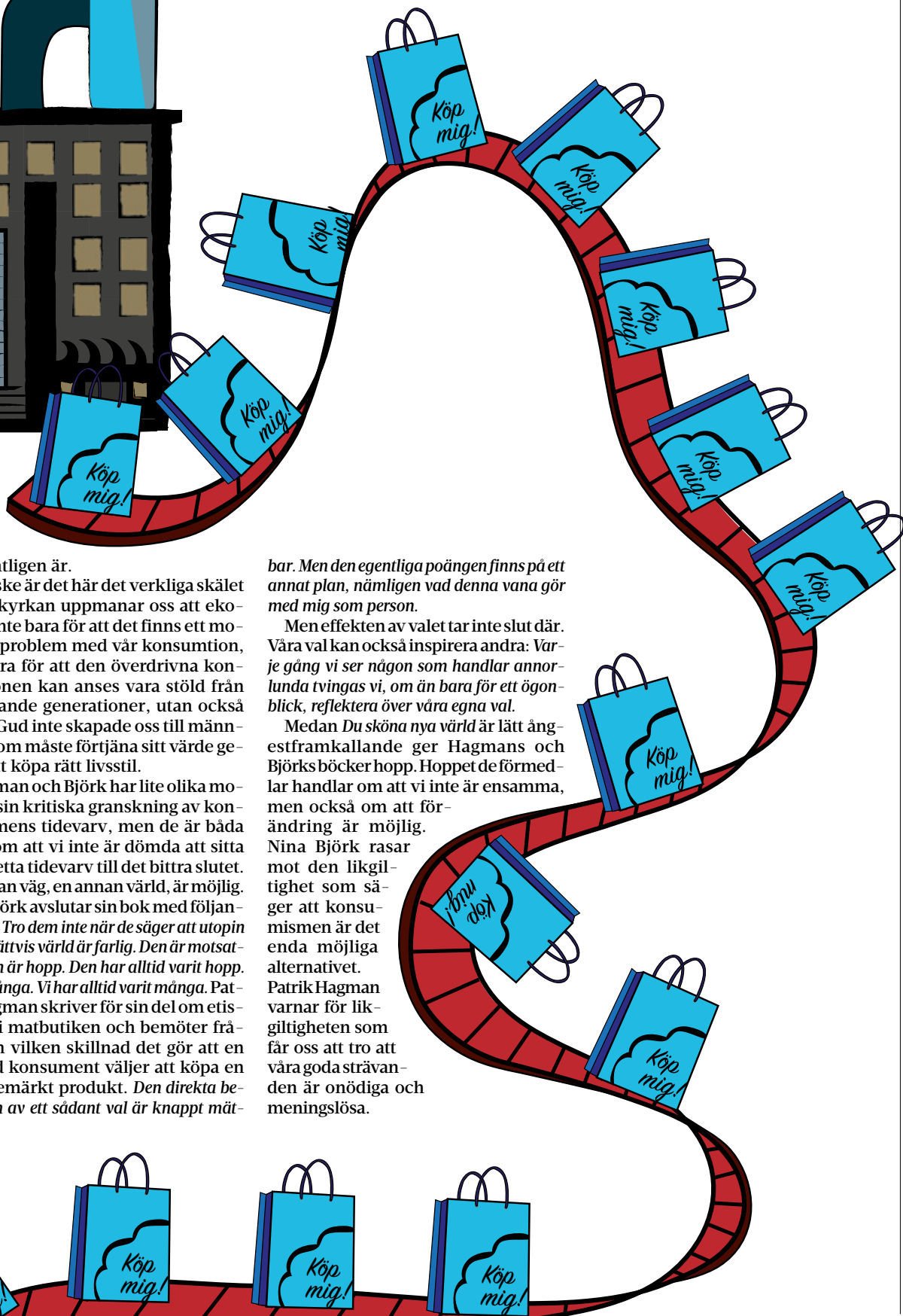
Författare: Jörgen Mattlar
Förlag: Förlaget 2017

Jörgen Mattlar (f. 1966) debuterade som poet 2004, och återkommer nu

”Vår konsumtion har alltså ett pris utöver det vi betalar för att köpa varan.”

vi egentligen är.

Kanske är det här det verkliga skälet till att kyrkan uppmanar oss att eko-fasta. Inte bara för att det finns ett moraliskt problem med vår konsumtion, inte bara för att den överdrivna konsumtionen kan anses vara stöld från kommande generationer, utan också för att Gud inte skapade oss till människor som måste förtjäna sitt värde genom att köpa rätt livsstil.

Hagman och Björk har lite olika motiv för sin kritiska granskning av konsumismens tidevarv, men de är båda eniga om att vi inte är dömda att sitta fast i detta tidevarv till det bittra slutet. En annan väg, en annan värld, är möjlig. Nina Björk avslutar sin bok med följande ord: *Tro dem inte när de säger att utopin om en rättvis värld är farlig. Den är motsatsen. Den är hopp. Den har alltid varit hopp. Vi är många. Vi har alltid varit många.* Patrik Hagman skriver för sin del om etiska val i matbutiken och bemöter frågan om vilken skillnad det gör att en enskild konsument väljer att köpa en rättvisemärkt produkt. *Den direkta betydelsen av ett sådant val är knappt mät-*

bar. Men den egentliga poängen finns på ett annat plan, nämligen vad denna vana gör med mig som person.

Men effekten av valet tar inte slut där. Våra val kan också inspirera andra: *Varje gång vi ser någon som handlar annorlunda tvingas vi, om än bara för ett ögonblick, reflektera över våra egna val.*

Medan *Du sköna nya värld* är lätt ångestframkallande ger Hagmans och Björks böcker hopp. Hoppet de förmedlar handlar om att vi inte är ensamma, men också om att förändring är möjlig.

Nina Björk rasar mot den likgiltighet som säger att konsumismen är det enda möjliga alternativet. Patrik Hagman varnar för likgiltigheten som får oss att tro att våra goda strävanden är onödiga och meningslösa.

Glappet vi inte vill se

BOOK

Så här upphör världen

Författare: Philip Teir
Förlag: Schildts & Söderströms 2017

som-förr, ur Julias känsla av milt deprimerad förändringslängtan. Perspektiven överlappar varandra, som de

Erik har nyss fått sparken från jobbet som IT-chef vid det stora varuhuset i centrum av Helsingfors, Julia skriver på sin andra roman efter att ha nått stora framgångar med den första. De ska tillbringa en sommar i Julias familj gamla sommarstuga vid Mjölkviken i Österbotten tillsammans med barnen Alice och Anton.

Men när de kommer fram luktar det, symptomatiskt nog, konstigt i huset.

I sin andra roman, *Så här upphör världen*, skriver Philip Teir om en familj i långsam upplösning. Alice fyller tretton och lever redan i en värld som inte har så mycket med föräldrarna att skaffa, också tioåriga Anton ser på dem med nya blickar.

”Varför var vuxna så här, varför såg de så främmande ut när man såg dem på håll, förlorade sin värdighet?” tänker Alice när hon ser sin mamma simma sent en kväll tillsammans med sin barndomsvän. Det är kanske just det här romanen handlar om: hur de vuxna förlorar den värdighet som de självklart äger enbart genom att vara mamma och pappa och utföra moder- och faderskapets vardagsgärningar. Glappet mellan mamma och pappa och de som är Julia och Erik.

Teir beskriver sommarens händelseförlopp genom att byta perspektiv. Livet vid Mjölkviken ur Antons ångsliga, lite undrande synvinkel, ur Alice osäkra, längtande, ur Eriks uppgivenhet med en fernissa av allt-är-

gör i en familj: alla har en egen berättelse om samma händelseförlopp.

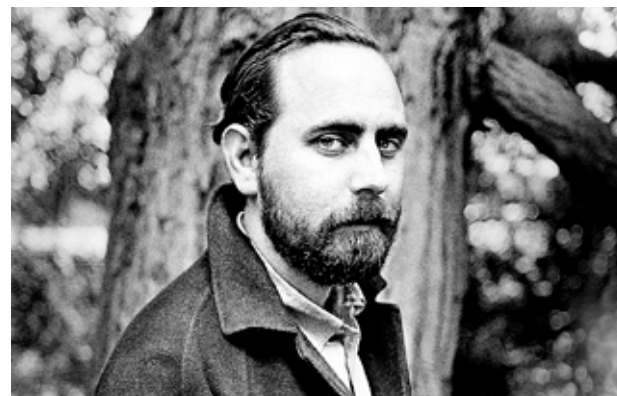
Det blir än mer tydligt då Julias barndomsvän Marika och hennes karismatiska miljödistopiker till man visar sig bo i stugan intill. Julias debutroman har handlat om Marika, den manipulatoriska väninnan, ormen i barndomsparadiset – men är Julias perspektiv mer giltigt än Marikas? Är Eriks bror Anders perspektiv mer giltigt än Eriks?

Det intressanta med den här romanen är att Teir så skickligt sticker hål på sina personers självbilder. När jag slår ihop boken efter sista sidan är det inte med en känsla av att ha läst något som skakat mig i grunden, men nog med en känsla av att ha läst någonting som känns sant, något som är verkligt.

För i förlängningen är det jag och du i Mjölkviken, med alla våra förvandlingskonster och illusioner och känslor av spänning, trygghet eller föröretelse. Vi skapar våra berättelser för att kunna leva, men de skiljer oss också från varandra, när åren går förvandlas vi och berättelserna med oss, och en dag går klyftan inte längre att överlappa.

Det är lite som med klimatförändringen: en dag är det bara för sent. Alltså är *Så här upphör världen* också en insiktsfull äktenskapsroman om klyskan ”vi bara växte i sår”.

■ SOFIA TORVALDS

PHILIP TEIR skriver om hur olika en sommar kan vara trots att alla är med om samma sak. FOTO: ELIAS KORPAK

Mrs Birghill singers presenterar ny repertoar

TURNÉ. Vokalgruppen Mrs Birghill Singers turnerar i Östnyland i början av april. Gruppen uppträder i Pernå kyrka den 1 april klockan 18 och följande dag i Lovisa kyrka klockan 10.

Mrs Bighill Singers är en vokalgrupp som startades av Heidi Storbacka år 2009. Storbacka hade en

dröm om att sjunga högklassig gospel och handplockade ett gäng med hjärta för gospel för ett första framträdande.

Hösten 2016 inleddes gruppens nya satsning, ett a cappella-projekt. Med hjälp av arrangörer som Mikael Svarvar, Anders Sjölin och Lavi Öst övar gruppen som bäst i en helt ny repertoar. A cap-

pella-repertoaren bildar en helhet av varierat gos-

pel- och psalmmaterial på svenska och engelska.

I februari 2017 kom skivan *Kom hem!* (2015) ut för digital distribution bland annat på Spotify. I början av mars släpptes också en videoproduktion till låten *Kom hem!*. Videon är gjord av bildkonstnären Carina Ahlskog.

Finlayson lanserar Jesuslakan

HÅLLBART. I början av april lanserar Finlayson ett påslakan med 50 års garanti. Finlayson uppger att företaget använt sig av samma teknik som då Turinsvepingen tillverkades, alltså den linneduk som påstås vara Jesus liksveping.

– Jag läste om produkter som ska hålla en hel livstid, men jag hittade inga hus-hållstextilier. Vi började ge-

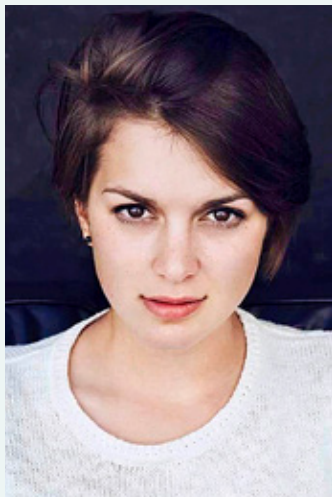
nast grubbla över vad vi kunde göra åt saken, och så utvecklade vi Jesus-påslakanet, berättar Finlaysons vd Jukka Kurtila till Talouselämä.

Påslakanet är ett ofärgat linnelakan med broderade tvätthanvisningar. 50-årsgarantin baserar sig på antagandet att användaren har två påslakanst, som tvättas en gång i månaden.

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår tävlande den här veckan är Mimosa Willamo. Konstruerad av Jesper von Hertzen.

MEDTÄVLARE: MIMOSA WILLAMO

Namn: Mimosa Willamo.
Ålder: 22.
Yrke och/eller titel: Skådepelare.
Hemort: Helsingfors.
Favoritmat och -dryck: Trattkantarellsoppa och glögg, men inte tillsammans.
Lyssnar helst på: Finsk musik.
Favoritidrottsgren och/eller -lag: Räkñas kortspel?
Rekommendera en bok! Läste just Kissani Jugoslavien av en ung halvfinsk författare.
Skulle vilja resa till: Island.

FOTO: MARICA ROSENGÅRD

Tråkigaste hemgöret: Diska, därför har vi diskmaskin.
Min åsikt om frågesporter: Jag är inte så bra på dem tydligen.

Höjdpunkt under det kommande året: En väldigt fin och rolig inspelning börjar i år. Väntar på den.

Om jag vore en biblisk person skulle jag vara: Kan man svara Moses utan att det låter konstigt? Han var en bra artist under sin tid.

FRÅGESPORTSRESULTAT: 8/25

ÖAR I MEDELHAVET & AREAL

a) Sicilien	1) 8 300 km ²
b) Korsika	2) 8 680 km ²
c) Sardinien	3) 9 250 km ²
d) Cypern	4) 24 090 km ²
e) Kreta	5) 25 700 km ²

Resultat: 3/5

DISNEYFILMER & ÅRTAL DÅ DE KOM UT

a) Snövit	1) 1937
b) Aladdin	2) 1959
c) Prinsessan och Grodan	3) 1992
d) Pocahontas	4) 1995
e) Törnrosa	5) 2009

Resultat: 1/5

ORDSPRÅK & URSPRUNG

a) Går du långsamt hinner olyckan i fatt dig, går du fort kommer du i fatt olyckan	1) Ryskt ordspråk
b) Fäll inte det träd som skänker dig skugga	2) Arabiskt ordspråk
c) Det är illa att inte ha några pengar, för då tror folk att man är fattig	3) Italienskt ordspråk
d) Det är bättre att vara skicklig i en syssla än att vara en klåpare i hundra	4) Japanskt ordspråk
e) Alla är modiga när fienden flyr	5) Danskt ordspråk

Resultat: 0/5

LATINSKA FÖRKORTNINGAR & BETYDELSE

a) a.D	1) mot
b) i. e	2) det är
c) N.B	3) varje år
d) p.a.	4) märk väl
e) vs.	5) herrens år

Resultat: 3/5

MATVAROR PÅ TITANIC SOM FÖRLISTE & MÄNGD I KILOGRAM

a) Kaffe	1) 935 kg
b) Smör	2) 2550 kg
c) Kött	3) 4676 kg
d) Potatis	4) 31 881 kg
e) Fisk	5) 40 600 kg

Resultat: 1/5

Svaren:
Öar i Medelhavet & Areal: a-5, b-2, c-4, d-3, e-1
Disneyfilmer & Årtal då de kom ut: a-1, b-3, c-5, d-4, e-2
Ordspråk & Ursprung: a-1, b-2, c-5, d-4, e-3
Latinska förkortningar & Betydelse: a-5, b-2, c-4, d-3, e-1
Matvaror på Titanic & Mängd i kilogram: a-1, b-2, c-4, d-5, e-3

Slutspurt på bokrean!

Majvor Nyholm

Afrikanska ögonblick

Stridskolonner utanför tältduken och långa gräsormar som nattligt sällskap. Majvor Nyholm arbetade under många år tillsammans med sin man, ögonkirurgen Sture Nyholm, med att rädda synen på människor i de fattigaste delarna av Kenya och södra Sudan.

Fontana Media Hft. **15,00** (24,90)

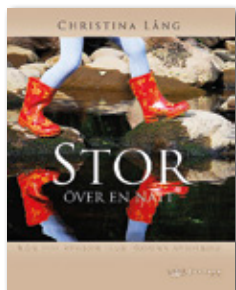
Christina Lång

Stor över en natt

– när ett syskon har Downs syndrom

Här uppmärksammas ett annorlunda syskonskap. Vuxna syskon till personer med Downs syndrom berättar om sin uppväxt och hur den påverkat dem.

Fontana Media Hft. **5,00**

Magnus Lindholm

All tid på Lekholmen

De svenska Helsingforsförsamlingarnas lägerholme Lekholmen har under långa tider varit en oas och samlingsplats för framför allt ungdomar och unga vuxna.

Fontana Media Hft. **10,00**

Johanna Aminoff-Wiklund (red.)

Adeln och dess hus

Stig in i Ridarhuset! I den här boken får läsaren betrakta 1800- och 1900-talets adel och samhälle och samtidigt se vad som pågick innanför Ridarhusets ryktbara väggar.

Fontana Media Inb. **10,00**

Yvonne Hoffman

Fånge hos tsaren

Händelserna i Yvonne Hoffmans omtyckta bok utspelar sig under Stora ofredens tid. Jöns blir tagen till fånga och förs till Ryssland. Där träffar han Lisen. Ska de någonsin lyckas ta sig tillbaka hem?

Fontana Media Inb. **10,00** (22,90)

Birgitta Boucht

Dygnet har 179 timmar

Vad är TID? Tidsforskaren och ta-reda-påaren Vera beslutar sig för att undersöka saken.

Fontana Media Inb. **4,00**

Malin Klingenberg

Alberta Ensten och uppfinnarkungen

Ett halsbrytande äventyr med ett flygande hus, en uppfinnartävling och en av de lömskaste svindlarna i världen.

Fontana Media Inb. **15,00** (22,90)

UR EVANGELIET

”Välsignad är du mer än andra kvinnor, och välsignat det barn du bär inom dig.”

Läs mera i Luk. 1:39–45

OM HELGEN

Maria kommer med våren

I vår tid är Marie bebådelsedag en ganska anonym högtid som mest används som en god ursäkt för att äta våfflor. Men i äldre dagar firades Marie bebådelsedag som en festdag, antagligen för att den infaller nästan samtidigt som vårdagjämningen.

Precis som Mikaelidagen på hösten markerar även Marie bebådelsedag övergången från en årstid till en annan: nu är våren här! Det betyder också att man får ta en liten paus i fastan för att fira, något som var extra välkommet förr.

RUNT KNUTEN

”Vilken brudmarsch börjar med tii-titti-dii?”

Brudparsbrunch i Högborgsgården i Helsingfors lö 22.4 kl. 10.30.

VÅROAS I NÄRPES
BEFRIANDE NÅD 31.3-2.4.2017

PLATS SÖFF i Yttermark
HUVUDTALARE Boris Salo & Zacharias Fjellander
BARNPROGRAM BarnOas för 7–12-åringar,
MiniOas för 3–6-åringar

MER INFO PÅ OAS.FI

Arr. Oasrörelsen i Svenskfinland r.f. och Närpes församling

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Ludvig Andersson 044 050 3020, ludvig.andersson@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRÄKTELSEN PÅR LIDÉN

ILLUSTRATION: SOFIE STAFFANS-LYTZ

Inte mitt fel!

ADAM: DET var inte mitt fel! Det var hennes! Eva: Nej, det var inte mitt fel! Där är den skyldige!

Det dröjde inte länge efter världens skapelse förrän människorna började skylla på andra och försöka fly undan sitt eget ansvar. Varken Adam eller Eva ville kännas vid sin egen skuld. Men vem vill det? Det är ju jobbigt! Inte alls roligt! Då kan det vara mycket bekvämare att i stället peka ut vad andra gör fel.

OCH DET är helt säkert att dina medmänniskor kommer att göra mycket fel. Precis som du själv också. Ibland (eller ofta) är det nog så att det är någon annan som gör ”mest fel”. Men Adam och Evas strategi brukar ytterst sällan leda till att man åstadkommer en konstruktiv lösning. Det finns bättre sätt än att endast peka på andras fel. Till exempel att ödmjukt påpeka vilka problem som uppstår när din medmänniska gör på ett visst sätt. Om du sedan kommer med något slags förslag på vad de kunde göra istället, kanske de gör något annorlunda. Men som bekant är det ju så att den människas betende du har störst chans att förändra är den du ser i spegeln. Det är alltså här du ska koncentrera dina krafter.

FASTAN ÄR en utmärkt tid att granska sig själv. Vi får alla försöka att granska oss själva i de situationer när vi märker att vi fokuserar på vad andra gör fel. Ofta är det så att det finns något jag själv kan göra annorlunda. Om jag sagt det där annorlunda, hade kanske inte han/hon fått anledning att bete sig så där? Om jag gjort så där i stället, hade man kanske kunnat undvika hela konflikten? Om man anstränger sig ordentligt hittar man alltid något som åtminstone kan få situationerna att fungera lite bättre. På det sättet kan du göra dina medmänniskors tillvaro mycket trevligare.

Om man genom att fokusera på sitt eget beteende får konfliktsituationer att fungera bättre, blir det ju dessutom bättre för en själv. Så det paradoxala är att genom att ge upp av sina egna ”rättigheter” och tänka mer på andra så får man det också bättre själv!

Själv gör jag lätt samma misstag som Adam och Eva. Kanske du också. Vi får allihop vända oss till vår allsmäktige Fader. Be att han hjälper oss att se sanningen, och ger oss kraft och kärlek att ta vårt eget ansvar i stället för att skylla på andra!

Pär Lidén är församlingspastor i Korsholms svenska församling.

#bönetwitter

Herre, hjälp oss att låta bli att skylla på andra. Ge oss kraft att kärleksfullt göra det som ankommer på oss själva!

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter
Veckans tweet är skriven av Pär Lidén.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
1 Mos. 3:8–15

ANDRA LÄSNINGEN
Gal. 4:3–7

EVANGELIUM
Luk. 1:39–45

Marie bebådelsedag. Temat är ”Herrens tjänerinna”.

PSALMFÖRSLAG

58, 56, 809, 303.
Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

I KLARSPRÅK

Fjällen faller från ögonen säger man om en situation där någon plötsligt ser klart. Uttrycket härstammar från Bibeln, närmare bestämt från Apostlagärningarna 9:17. Där berättas om hur Saul, som var en av de hetsigaste förföljarna av de kristna, återfick synen genom Guds ingripande. *Då var det som om fjäll fallit från Sauls ögon, och han kunde se igen.*

Genom den här händelsen omvände Saul sig och lät döpa sig. Han bytte också namn till Paulus och blev författare till många brev i Nya testamentet.

KALENDERN
24–30.3

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND
Pargas församlingsdistrikt:
Sö 26.3 kl. 10: Marie bebådelsedags högmässa i Pargas kyrka, Wikstedt, Lehtonen. Marthornas kyrksöndag. Kyrkkaffe med färskas bullar i kyrkan efter högmässan. Kyrktaxi.
– kl. 16: Konsert i kyrkan till förmån för Gemensamt Ansvar, medverkande: barnkören Da Capo, Pargas Sängen, Pargas kyrkokör, Pargas damkör, Pargas manskör.
On 29.3 kl. 18: Veckomässa med taizésånger i Pargas kyrka, Wikstedt, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Sö 26.3 kl. 11: Gudstjänst i Nagu kyrka, Granström.
Korpo kapellförsamling:
Sö 26.3 kl. 15: Marie bebådelsedags gudstjänst i Korpo kyrka, Killström, Granlund, Korpo sångkör. Efteråt väffelkalas i församlingshemmet till förmån för Gemensamt Ansvar.
Houtskär kapellförsamling:
Sö 26.3 kl. 11: Gudstjänst i Houtskär kyrka, Killström, Granlund, Mariakören.
Iniö kapellförsamling:
Sö 26.3 kl. 13: Gudstjänst med nattvard i Aftonro, Vuola.

SUND-VÄRDÖ
Söndag 26.3 kl. 19.00: Kvällsmässa i Sunds församlingshem. Carolina Lindström, Pipsa Juslin.
Torsdag 30.3 kl. 19.00: Läsmöte för Simskåla hos Marie och Magnus Lundell.
<http://sund-var道府orsamling.fi/>

MARIEHAMN
LÖ 25.03 kl. 18.00: Konsert med Amigo Choral, dir. Sören Lillkull.
SÖ 26.03 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka, poeten Carina Karlsson, M W, G K, Magnificat.
TO 30.03 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka, M W, G K.
TO 30.03 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet. Pris 7€.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
To 23.3 18.00: Gemensamt Ansvar samling i Molpe bykyrka: missionssekreterare Martin Sandberg, Heidi Blomqvist, skolkören, Guy Kronqvist och Hanna Östman. Servering och lotteri. (Ingen missionssyfsörening på dagen).
Lö 25.2 14.00: Pysselcafé för Nordkorea i Församlingshemmet.
Sö 26.3 11.00: Gudstjänst i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.
Sö 26.3 12.00: Baltikumvännernas soppdag i Församlingshemmet.
Må 27.3 9.30: Livets bröd i Församlingshemmet.
On 29.3 13.00: Årsmöte i Församlingshemmet för Baltikumvännerna i Korsnäs församling rf. Stadgenliga ärenden.
Må 27.3 9.30: Livets bröd i Församlingshemmet.
On 29.3 13.00: Harrström sjömansmissionssyfsörening i Andersbankens klubblokal.
On 29.3 18.00: Gemensamt Ansvar-kväll i Taklax bönehus. Hanna Östman, Guy Kronqvist m.fl. Sång av Free Spirits, dir. Jan-Ola Granholm.
Lö 1.4 17.00: Fiskarna från Larsmo i Församlingshemmet. Musik och andlig sång.

KRISTINESTAD
kristinestadssvenskaforsamling.fi
LÖ 25.3 kl 18: Vårkonsert med prosteriets kyrkokörer i Pörtom kyrka
SÖ 26.3 kl 10: Högmässa i L.fjärds kyrksal. Saarinen, Martikainen
SÖ 26.3 kl 14: Sångövning med blandade kören i Kstads förs.hem med Nanna och Jeanette
SÖ 26.3 kl 18: Gudstjänst i Sideby. Norrback, Rosengård. Transport 0400-763325
ON 29.3 kl 11:15: Pensionärsamling i Kstads förs.hem. Nisula m.fl
ON 29.3 kl 19: Föräldramöte för

Kristinestads konfirmandgrupp i Kstads förs.hem
ON 29.3 kl 19: Konsert med sångkvartett Konevitsa från S:t Petersburg i L.fjärds kyrksal
TO 30.3 kl 11: Pensionärsamling i Sideby. Saarinen m.fl. Transport
TO 30.3 kl 19: Understödsföreningen för dagklubbssarbetet i Krs r.f. årsmöte i Magasinet
LÖ 1.4 kl 11-14: Vårmarknadssoppa + kaffe i Kstads förs.hem 8 € till förmån för Gemensamt Ansvar
FR 7.4 kl 19: Pärbandet, samling för kvinnor i L.fjärds förs.hem. Anmälan senast 4.4 till Erica Norrback tel: 040-5914992 eller kansliet 06-2211073

NÄRPES
www.narpesforsamling.fi
Närpes
Sö 26.3 kl 12: Gemensam gudstjänst i Övermark kyrka.
Sö 26.3 kl 13: Högmässa i Töjby bykyrka, Samuel o Leif Erikson.
Sö 26.3 kl 16: Lutherdag i Böle bystuga, talare B.Djupsjöbacka, Lövdahl, A-K Martikainen. Sångprogram.
On 29.3 kl 13: Missionsmöte i Norrnäs bönehus för alla sjukresor i nejden. Missionsinformation o andakt, Brita Jern.
On 29.3 kl 13: Fest för årets 80-åringar i förs.hemmet, Thorolf Westerlund sång o musik, Ingvesgård, Wallin, Norrvik.
Sö 2.4 kl 10.30: VårOasens brunch i förs.hemmet, anmäl senast 27.3 till 045 3461300.

Övermark
Sö 26.3 kl 12: Gemensam gudstjänst, Nanna Rosengård pred., Gunilla Teir lit., S.Lindén, Wikstedt, Övermarks kyrkokör.
Pörtom
LÖ 25.3 kl 18: Kyrkosångskretsens vårkonsert i kyrkan. Kretsens körer. Utdelning av förtjänsttecken.
Sö 26.3 kl 11.30: Soppdag för Gemensamt Ansvar i skolan.
Sö 26.3 kl 12: Gemensam gudstjänst i Övermark kyrka.
Sö 26.3 kl 16: Skriftskola i kyrkan, Sundqvist, Sjölander.
Sö 26.3 kl 18: Ungdomsgudstjänst Ingvesgård, G.Lindén. Konfirmander Obs! Skriftskolektioner före gudstjänsten.

KORSHOLMS PROSTERI
BERGÖ
Sö 26.3 kl. 14: Gudstjänst, Björklund, Brunell.
Må 27.3 kl. 10: Familjeklubben i församlingshemmet.
Ti 28.3 kl. 13: Missionssyfsöreningen i församlingshemmet.
On 29.3 kl 18: Kyrkokören övar i församlingshemmet.
Församlingspastor Cay-Håkan Englund har semester 20-26.3 och 30.3-5.4. Vikarie är kyrkoherde Mats Björklund.

KORSHOLM
Lö 25.3:
kl 18 Ung gudstjänst: i kyrkan. Skriftskolan medverkar.
Sö 26.3:
kl 10 Gudstjänst: i kyrkan, Lindblom o Nordqvist-Källström

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Önskas hyra radhuslägenhet / litet hus i Pargasområdet, minimi 2 år. 046 9529364, svar på finska

Önskas hyra liten etta med kokvrå eller rum med delat kök i Åbo. Arbetande, skötsam man. Inga husdjur, rökfri. Tel: 045-8754390

Första årets studerande vid Helsingfors universitet söker bostad i södra och västra delar av Helsingfors. Hyresbelopp max 750EUR/mån. Tel: 040-1632465 / Melina Latvala

Arbetande, pålitligt och rökfritt par söker förmånlig tvåa i Helsingfors innerstad. fr.o.m. 1.5 Tel. 044 2563887

UTHYRES

Hemtrevlig fridfull etta 22 m² i främre Tölö. Separat tambur, gott om skåputrymme. Nytt badrum, stambyte 2016. 720 euro + vatten 15,50. Ledig 3.4. 046-5901391

MÖTESKALLELSE

Föreningen Kyrkans Ungdom i Sibbo rf

kallar till årsmöte 1.4 kl 18.30 i prästgården. Efter årsmötet lördagsamling med Patrik Frisk.

Uthyses 2 rum+kök+bastu ca.82 kvadrat, med centralt läge i Hitis ute i den Åboländska skärgården, uthyses för längre tid. Fina möjligheter för den trädgårdsintresserade. Båtplats ingår. Goda färjförbindelser. Hyra 690e/mån+el Tel.0400-568 990

KÖPES

Dödsbon och hemlösöre. Kontant, avhämtnings Kuolinpesät ja kodin irtainta. Nouto, käteinen Suomea gsm 040 3721108 / Harri Svenska gsm 040 8226088 / Jalle

Köpes dödsbon samt källar- och vindstämningar. Ring Stefan 0400313970 Esbo

Gör livet lättare SÄLJ ÅT LASSE & MIA dödsbon, lösöre tfn 0500 418 303 050 55 44 288 Tack

Annonsera i

KP
KYRKPRESEN

www.kyrkpressen.fi

Färdigbetong av hög kvalitet!

Yrkeskunskap, effektiv utrustning och säkra leveranser.

Vi levererar färdigbetong till offentliga sektorn, byggsektorn, privata kunder och industrin. Snabbt och behändigt!

S-Betoni Ab Oy. Lepplax Daniel Sundström 040 7273960. daniel.sundstrom@s-betoni.fi www.s-betoni.fi

Kvalitetsbetong varje gång!

Kandidat i Esbo

Gustav Båsk

Diplomingenjör, pensionär

Ett värdigt liv är viktigt för oss seniorer. Vi behöver möjligheter till aktivitet och stimulans. Vid behov är ett gott äldreboende nödvändigt.

En god ekonomi i Esbo stad är bra även för seniorer.

Goda svenska skolor är viktiga. De tryggar barnens framtid och upprätthåller deras modersmål.

671
Esbo

SFP RKP

Annonsen är betald av kandidaten

KYRKAN⁺
I ESBO

KUNGÖRELSE

Gemensamma kyrkofullmäktige i Esbo kyrkliga samfällighet sammanträder onsdagen den 29 mars 2017 kl. 18.00 i Esbo stads fullmäktigegård vid Esbogatan 5.

Ärenden

1. Anu Ristimäkis avsked från förtroendeuppdraget i gemensamma kyrkofullmäktige
2. Preciseringar i instruktionen för utvärderingsdirektionen
3. Omvandling av den gemensamma diakonisekreterartjänsten
4. Omvandling av tjänsten som ledande diakontjänstnehavare i Tapiolan seurakunta
5. Omvandling av tjänsten som ledande ungdomsarbetsledare i Tapiolan seurakunta
6. Anslaget för det odelade globala ansvaret år 2017
7. Avgifterna inom begravningsväsendet från och med 1.5.2017

Esbo, 14.3.2017

Stig Kankkonen

ordförande för gemensamma kyrkofullmäktige

www.esboforsamlingar.fi

Kom & prova även du!

På *Vegana*

får du hälsa som håller livet ut med ekologisk kvalitet!

Boka din festmiddag eller födelsedag hos oss. Vi har plats för 40 personer.

Från vår butik får du allt i matväg! Tel. 723 1031. Skutnäs, 2, Jakobstad. Öppet mån-fre kl. 11-13.30

BILMÅLERI

AUTOMAALAMO

SERVICE

HUOLTO

CarFix-Rosenback

Nu även service

- Felkodsläsning/-radering
- Polering och vaxning av bil
- Krockskadereparationer, målarbeten av bilar/lastbilar
- Vindrutebyten
- Stenskottsreparationer

Nämnäs

040-5940359

patrik.rosenback@hotmail.com

Förnya ditt potatisland!

Välj bland 32 olika alternativ. 1, 2½, 3 och 5 kg

Reservera nu! Leveranserna börjar snart

www.exoticgarden.fi

NÅGONTING ROLIGT ATT SE FRAMMOT,
BOKA DIN RESA NU!

Guidade paketresor på kommande:

DET IDYLLISKA LJUBLJANA
26.-29.4.2017

Boka SENAST 24.3
så hinner du med!

TILL CYPERN
PÅ SOMMAREN
25.6.-2.7.2017

Musikalen "Cats" i Stockholm
07.10.2017 - endast 8 platser kvar!

Till alla resor ingår
busstransport från Västnyland!

Ring, skicka e-post eller kom in!
<http://karjaa.matkahaukka.com>
e-mail: karis@matkahaukka.com
Resefönster Ab / Resehaukka
Tel.019-2782800
Köpmansgatan 4 10300 Karis

amoena

Till användare
av bröstprotes

Visste du att du har rätt till nya bröstproteser vid behov. Av hygieniska skäl skall de bytas med 2 års mellanrum.

Nästa gång, se till att välja den bästa

amoena

09-649839 • www.amoena.fi

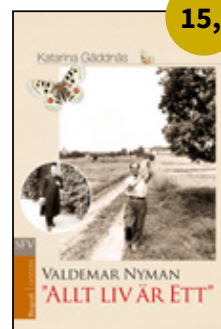
BERÄTTA
OM DIN
FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN
FÖRSAMLING

Valdemar Nyman – "Allt liv är Ett"

Katarina Gäddnäs biografi beskriver prästen Valdemar Nyman (1904–1998), som kom till Finström på Åland på 1930-talet, och som långt in på 1990-talet bjöd upp församlingborna till en svindlande dans i tanke, teologi, liv och litteratur. Han skapade korsdrag i trånga kulturkorridorer och instängda kyrkor, men fick också utstå kritik både från församling, kolleger och stiftsledning. Idag har dock många tagit honom till sitt hjärta.

Alla SFV-biografier kostar endast 15 e. Mer info: www.sfv.fi/bok
Beställ på redaktion@sfv.fi eller ring 09-6844 570
Eller fråga efter böckerna i bokhandeln

INKAST KATARINA GÄDDNÄS

Som ett hemligt havandeskap

JAG KOM hem från meditationsreträten på Snoan som en annan människa. Trots många år i församlingens barn- och ungdomsverksamhet, teologistudier i Åbo och en period inom den karismatiska väckelsen hade jag aldrig upplevt Guds närvaro och kraft så stark och konkret som de där tysta dagarna på meditationskudden med tillbedjan, tidebön och mässa. Och det var inget som gick över när jag kom hem till vardagen. Jag hade blivit påmind om det jag någonstans alltid vetat. Den heliga närvaron.

JAG CIRKULERAR i Guds blodomlopp och Gud i mitt. I varje andetag. I varje pulsslag. Rätt snabbt insåg jag ändå att det här skall man inte prata för högt om. Eller snarare: det gick inte att förklara eller sätta ord på. Det jag hade fått var bortom orden. Så jag teg och begrundade, men gick alla dagar med ett inälvat leende som ett hemligt havandeskap. Kristus lever i mig. Jag bär Kristus ut i världen samtidigt som Kristus bär mig.

Givetvis kommer det ökenperioder, då gruset knastrar mellan käkarna och det är långt mellan oasernas källflöden. Det har också funnits stunder av svartaste förtvivlan och mörker. Stunder då jag just och just i takt med andningen orkat be Jesusbönen i dess kortaste form: Herre förbarma dej!

En sådan dag satt jag i Åbo domkyrka och grät: Låt mig behålla barnet, Gode Gud låt mig behålla barnet! Jag förlorade barnet och det är svårt att dela sorgen med andra när nästan ingen annan hade vetat. Flera månader gick jag ensam med min hemliga sorg.

PÅ SÖNDAG firar vi Marie bebådelsedag. Hon den unga, utsatta blev utvald till ett stort och svårt uppdrag. Jag häpnas varje gång jag läser texten över hennes mod, hennes tillit. Som ogift och gravid kunde hon ha straffats med döden, så sker ännu i dag i vissa kulturer. Men jag häpnas också över Josef, över hans mod och tillit. Han måtte ha älskat henne mycket, eller gjorde han bara sin plikt? Vad tänkte han i sina mörkaste stunder?

Det finns många människor som går med en mer eller mindre hemlig sorg över barnlöshet. Jag har vänner som berättat att den sorgen helt förlamat dem i många år. Varje barnvagn på stan, varje gravidmage är som ett hån, ett slag i ansiktet. Livet blev inte som man tänkt sig. Man hittade aldrig en partner, det lyckades aldrig med en befruktning, adoptionsprocessen blev för lång. Sen finns det andra som blir gravida utan att vilja ha ett barn. De finns de som aktivt väljer bort barn ur sin familjebildning. Livet är svårt. Så är det. Det finns inga enkla svar eller lösningar. Men jag sträcker ut handen för att försöka nudda Marias blåa mantelfäll. Blått, den heliga tillitens färg.

Katarina Gäddnäs är författare.

RADBYTET ULF SÄRS

Kärlek viktigare än olydnad

Många har undrat varför rörelserna Gemenskap och Kom alla stöder präster som viger samkönade par, fast biskoparna anser att det strider mot kyrkans ordning. Det är skäl att framhålla att rörelserna stöder också de präster som väljer att följa biskoparnas direktiv att be för civiläktenskap.

De flesta hoppas på en lösning som möjliggör kyrklig vigsel, men inte tvingar en präst att viga mot sin äktenskapssyn. Men många fruktar att det med kyrkomötets odemokratiska, indirekta valsystem kan dröja fram till 2040-talet innan 3/4-majoritet uppnås. De präster som viger nu hoppas kunna påskynda

beslutet. Flera lagkunniga, även erfarna kyrkojurister anser att lag och kyrkoordning redan ger en präst rätt att viga samkönade par. Enligt kyrkolagen har en medlem i kyrkan rätt till kyrklig vigsel och lagen begränsar inte rätten för samkönade par. Frågan kan avgöras i domstol. En präst som viger samkönade par begår i alla fall civil olydnad, eftersom biskoparna förbjuder det. I dag är vi ovana vid civil olydnad. Men det finns en lång kristen tradition

”Inga disciplinåtgärder av domkapitel kan beröva paren Guds välsignelse.”

av att verka för att ändra lag och påbud, som anses strida mot Guds vilja och kränka människan, genom att bryta mot dem.

Civil olydnad betonar att lagen är till för människan, inte människan för lagen. Men det leder inte till anarki. De som begår civil olydnad ställer sig inte över lagen. De är beredda att ta sitt straff och att använda rättssystemet till att tala för den sak de driver.

Många av de präster som väljer att viga samkönade par ser det som civil olydnad. Men de flesta gör det i första hand av medmänsklig och kristlig kärlek.

Många homosexuella har hunnit behandlas som kriminella och sjuka och tvingats hålla sitt parförhållande hemligt i årtionden. Nå-

ra lämnade kyrkan på grund av dess uttalanden, men har återinträtt tack vare Kom alla och Gemenskap. De deltar i regnbågsmässor och bibelstudiegrupper. För vissa par är det så viktigt att bli vigda i kyrkan att de inte har registrerat sitt partnerskap.

Jag har stor förståelse för en präst som inte säger åt ett sådant par att ni måste vänta på kyrkomötets beslut, fast de kanske inte hinner uppleva det under sin livstid. Jag stöder gärna de präster som väljer att viga dessa par, då kyrkan än en gång sviker dem. Vigseln är laglig och inga disciplinåtgärder av domkapitel kan beröva paren Guds välsignelse i deras äktenskap.

Ulf Särs är ordförande för Gemenskapsrörelsen.

BIBELN TOLKNING

Orientera utan karta och kompass

”Utmaningen att hantera också vägskalet kvarstår”, skriver May Wikström i ett svar till min insändare i Kp nr. 11. Givetvis är det så. Men vår kyrka, och Wikström, gör det hela så mycket svårare än det borde få vara. Men så blir det när man ger sig ut för att orientera och väljer att inte ta med sig varken karta eller kompass. Som lutherska kristna och som en luthersk kyrka borde det vara en självklarhet att gå till Guds ord för att få svar på frågan vilken väg vi ska välja. Vi tror att Gud är god och att hans vilja är det bästa för alla människ-

or, samt att denna vilja finns uttryckt på ett för oss förståeligt sätt i Guds ord. Återstår då bara frågan: Vill vi lyda och följa Guds goda vilja eller väljer vi att följa världen på dess irrvägar?

Wikström skriver också att alternativet till att inte hantera vägskalet är att vi får en kyrka som varken bryr sig om vägen eller om medvandrar. Om jag tolkar Wikström rätt menar hon därmed att välsignelse/vigsel av samkönade skulle vara att bry sig om. Sanningen är dock den motsatta. Om vår kyrka går in för att väl-

signa det som Guds ord kallar för synd sviker vi de homosexuella och dömer dem till en tillvaro där sanningen inte längre har någon talan. Varför inte i stället gå in för att erbjuda ett genuint kristet svar på den utmaning som landskapets förändring ställer oss inför?

Tvärnitandets teologi är sist och slutligen inte ett så dåligt alternativ om det viskar sig att vi är på väg i helt fel riktning.

KRISTIAN NYMAN
Esse

SVAR: Nyman tolkar in motiv i min text som inte finns där. Han pekar helt riktigt på kärnproblemet i många av de svåra diskussionerna i vår kyrka: det är just i läsningen av Bibeln synen skiljer sig. Denna spänning måste hanteras på andra sätt än att utgå ifrån att ens åsiktsmotståndare skulle ignorera Skriften – ett konstaterande som (för tydlighetens skull) inte heller det fälls för att driva någondera partens sak. För min del är diskussionen avslutad.

ÄKTENSKAP BIBELN

Kristus är Ordet

”Vem är Guds ord?” frågar Monika Pensar i Kp nr 10 och svarar sen själv på frågan: ”Jo, Kristus är Guds ord.” Alldeles riktigt! Men sedan glömer hon totalt att just Jesus är den främste försvararen av det traditionella äktenskapet mellan man och kvinna yttrande de eviga, oföränderliga orden: ”För den skull skall en man överge sin fader och sin moder och hålla sig

till sin hustru.” (Matt 19:5; 1 Mos 2:24) Paulus är inne på exakt samma linje i 1 Kor 7:2.

Dessa två män: Jesus och Paulus, som båda levde utan hustru, barn och egen familj blev de mest beslutsamma försvararna av äktenskapet. Det faktum att den ene av dem är Guds Son ändrar inte på saken. Tvärtom! Båda karlarna sublimerade sin sexualdrift till förmån för ett

mycket högre syfte och mål: Guds rike. De var så gripna av sin mission, att de förnekade sig själva den obekvämliga lycka, glädje, njutning och värme som en egen familj med hustru och barn kunde ha gett dem. Något som ytterst få av oss skulle klara av. Inte ens självas te Luther. Bibeln känner inga andra äktenskap än det mellan man och kvinna.

Hur vill vi ha det? Ska vi även i fortsättningen vara den levande Gudens församling, sanningens stöttepelare och grundfäste – eller skall kyrkan förvandlas till en vämjelig hybrid, ett mellanting; anstötligt för Gud och föraktat av världen?

HELGE EKMAN
Borgå

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall. Obs! Insändarnas längd är högst 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

VAL FRAMTID

”Är faran över? Är högerpopulismen tillbakapressad i Europa? [...] Så enkelt är det självfallet inte.”

Elisabeth Sandlund kommenterar i tidningen Dagen utgången i det nederländska valet.

ANMÄLNINGAR SVERIGE

Fler präster anmäls

I Sverige har anmälningar av präster till domkapitlen ökat från cirka 30 till 60 om året från 2000-talets början och fram till 2013. Det visar en studie av professor Per Hansson som ändå inte tycker att

de ökade anmälningarna kan tas till intäkt för att prästerna numera beter sig sämre än tidigare.

– En del anmälningar är lite onödiga. En präst anmäldes för att denne gick med till begravningskaffet medan en annan anmäldes för att han inte gick med till begravningskaf-

fet. Sådant kunde ha diskuterats med prästen eller dennes kyrkoherde i stället, konstaterar Hansson.

Brev till den du saknar

Sorg och förlust går att bearbeta – men då får den inte förtigas. I april startar en grupp i sorgbearbetning i Borgå svenska domkyrkoförsamling.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

Susann Stenberg är handledare i den grupp i sorgbearbetning som startar i Café Ankaret i Borgå i april.

– Vi har ordnat en grupp med samma metod för sorgbearbetning i Borgå tidigare, och jag har också lett en skilsmässogrupp där vi utgått från samma princip. Den går att använda både individuellt och i grupp, säger Stenberg.

Men den grupp som startar i Borgå är helt ny.

– Metoden i sig är sådan att man inte bara bearbetar sorg, man kan bearbeta många olika slags förluster: skilsmässa eller arbetslöshet till exempel, så samma människor kan använda metoden om och om igen på olika relationer.

Vad går metoden ut på?

– Den heter sorgbearbetning. Den är utvecklad av två herrar i USA, **John W. James** och **Russel Friedman**. De utvecklade metoden efter att själva gått igenom olika slag av förluster. De kände att de metoder som tidigare funnits för att bearbeta sorg inte fungerade för dem. Dessutom tyckte de att sorgprocessen ofta blev skev, sorgen skulle tryckas undan. Man svepte iväg med sorgen med fraser som "det blir nog bra" och "du hittar någon ny". I stället för att ta itu med sorgen skulle man förtiga den.

Hur tar man då itu med den?

– I korthet kan man säga att man tittar ärligt på den relation man ska bearbeta. Man tittar på känslor och minnen, både positiva och negativa, och när man plockat fram minnena så skriver man ett brev om sina minnen. Där ber man om ursäkt för sådant man har gjort fel, och förlåter den andra för vad den personen gjort fel. Här vill jag betona att allt det den andra gjort inte behöver vara okej, men man förlåter för att kunna släppa taget om det som varit. Genom att man gör det så här konkret kan man börja hantera sin förlust och sedan börja läka.

Hur gamla förluster kan man bearbeta? Om jag varit med om en förlust för säg fem eller tio år sedan, kan jag gå kursen ändå?

– Absolut! Man kan bearbeta barndomsupplevelser, eller bara någon liten händelse som ägde rum alldeles nyss. Om till exempel din kollega skulle komma in i ditt arbetsrum och säga något sårande, så kan du göra en bearbetning på just den händelsen. Det behöver inte vara en ny sorg, men det kan också vara en ny sorg – förutsatt att du kommit över den första chocken.

Sker bearbetningen främst på individnivå eller i grupp?

– Man jobbar individuellt med sin egen förlust, men i gruppen berättar man det man kommit fram till. Gruppens styrka finns i det att när jag uttalar min verklighet högt, det jag upplever

ATT SKRIVA ett brev om sina minnen kan påbörja en läkningsprocess. FOTO: KP-ARKIV/MALIN AHO

SUSANN STENBERG, till vardags diakon, har studerat sorgbearbetning i Sverige.

att har hänt mig, så bekräftar gruppen att den hör mig. Det är inte meningen att man ska diskutera och älta saken i gruppen, utan att jag får känna att de andra lyssnar på min berättelse. Min sanning är sann, för mig. Det här är gruppens styrka.

– Det innebär också att den här metoden är ganska utlämnande, man blir ju väldigt näken med sin upplevelse. Men samtidigt tvingar vi inte någon att dela och berätta i gruppen. Och

tystnadsplikten är viktig. Alla förbin-der sig till den.

Du har själv testat metoden då du utbildade dig till handledare i Stockholm. Vad tyckte du att metoden gav dig själv?

– Den gav mig mycket. Med den här metoden kan man ju bearbeta vilka relationer som helst, så på kursen gick vi igenom våra relationer i livet. Det var intressant, för jag märkte att den relation jag trodde att jag skulle bearbeta inte var den som steg upp som den viktigaste. Så metoden kan också vara ett sätt att få perspektiv på tillvaron. Man kan gå omkring och tänka att det här har sårat mig mest – det här är mitt trauma – men kanske det egentligen är något annat?

Hur passar den här metoden in i församlingens diakoniarbete?

– Jag tycker den passar in väldigt bra, för vi ska ju se på människan som helhet, och det gör vi med den här metoden. Men jag vill också poängtera att man inte behöver ha en kristen tro för att komma med i den här gruppen.

Gruppen för sorgbearbetning startar 11.4 kl. 18 i Café Ankaret, Runebergsgatan 24, Borgå. Ingång från gården. Gruppen träffas varje vecka fram till 16.5, alltså sex gånger. Medverkande är Susann Stenberg, socionom och certifierad handledare i sorgbearbetning, och Ulrika Lindholm-Nenonen, diakoniarbetare. Vill du veta mer? Skicka e-post till ulrika.lindholm-nenonen@evl.fi.